

Številka: 84000-3/2018/3

Datum: 6. 12. 2018

POROČILO O IZDELAVI OCEN TVEGANJ ZA NESREČE V REPUBLIKI SLOVENIJI V OBDOBJU 2014–2018

1 Uvod

1.1 Uvod

Poročilo o izdelavi ocen tveganj za nesreče v Republiki Sloveniji v obdobju 2014–2018 vsebuje informacije o aktivnostih na področju ugotavljanja in ocenjevanja tveganj za nesreče v Republiki Sloveniji v obdobju 2014–2018 in povzetek pomembnih elementov ocen tveganj za nesreče, skladno z določili točke a 6. člena Sklepa št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o mehanizmu Unije na področju Civilne zaščite (UL L št. 347 z dne 20. decembra 2013, str. 924) (v nadaljnjem besedilu: Sklep o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite). Poročilo o izdelavi ocen tveganj za nesreče v Republiki Sloveniji v obdobju 2014–2018 je pripravljeno na podlagi 5. in 6. alineje drugega odstavka 5. člena Uredbe o izvajanju Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (Uradni list RS, št. 62/14 in 13/17).

Poročilo je pripravilo Ministrstvo za obrambo, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje kot Državni koordinacijski organ za ocene tveganj za nesreče in ocene zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče.

S poročilom se je seznanila tudi Medresorska delovna skupina za spremljanje izdelave ocen tveganj za nesreče, razvidov in ocen zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče. Skupaj z Državno oceno tveganj za nesreče, verzija 2.0, ga je s sklepom sprejela Vlada Republike Slovenije.

1.2 Temelji za ocene tveganj za nesreče in njihov namen

Primarna podlaga za izdelavo ocen tveganj za nesreče je Sklep o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite skupaj še z nekaterimi drugimi pomembnimi dokumenti. Sklep o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite, ki velja od 1. januarja 2014, med drugim v 6. členu določa izdelavo ocen tveganj za nesreče in roke za poročanje Evropski komisiji.

Pri sami izdelavi ocen tveganja za posamezne nesreče so v pomoč lahko tudi smernice, ki vsebinsko in konceptualno urejajo ocenjevanje in prikazovanje tveganj na področju obvladovanja nesreč »Risk assessment and Mapping Guidelines for Disaster Management«, SEC (2010) 1626 final, z dne 21. decembra 2010 (v nadaljnjem besedilu: evropske smernice), ob upoštevanju katerih naj bi države članice zbližale načine izdelave in vsebino ocen tveganj za nesreče. Z njimi je Evropska komisija želela spodbuditi države članice, da bi delo na tem področju kljub različnim izhodiščem posameznih držav teklo bolj intenzivno in usklajeno, z uporabo podobnih metod in vsebin ocen tveganj za nesreče. Rezultati ocen tveganj za nesreče posameznih držav bi bili tako bolj primerljivi, kar Evropski komisiji med drugim omogoča izdelati enotne preglede tveganj zaradi naravnih in drugih nesreč v evropskem prostoru. Dodatni izzivi na področju ocenjevanja tveganj za nesreče so še v novih tveganjih in v vse bolj očitnih podnebnih spremembah, ki vplivajo na pojavnost in intenzivnost nekaterih, predvsem naravnih nesreč.

Ocene tveganj za nesreče so zaradi narave in širine vsebine, skladno z evropskimi smernicami, lahko podlaga za številne aktivnosti na več področjih, predvsem pri:

- načrtovanju za obvladovanje tveganja za namene preventive in pripravljenosti;
- izvajanju ustreznih ukrepov za preventivo pred tveganji in pripravljenost;
- izdelavi ocen zmožnosti obvladovanja tveganja za nesreče;
- razvoju finančnih strategij pri preventivnih ukrepih za preprečevanje ali zmanjšanje možnosti za nastanek nesreč ter za ukrepanje, pomoč in odpravo posledic ob nesrečah (finančna podlaga za obvladovanje tveganj za nesreče);
- določitvi prednostnih naložb za zmanjšanje možnosti za nastanek nesreč ali njihovih posledic;
- načrtovanju javnih naložb;
- načrtovanju socialne zaščite;
- izdelavi ocen ogroženosti in načrtov zaščite in reševanja ob nesreči;
- ugotavljanju vrzeli v silah in sredstvih za zaščito, reševanje in pomoč ter načrtovanju popolitve in dopolnjevanja sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč;
- prostorskem načrtovanju.

Enovit in usklajen pristop k ocenjevanju tveganj za nesreče v RS je pomemben temelj za razumevanje nesreč kot pojava, predvsem z vidika ovrednotenja velikosti njihovih vplivov in verjetnosti.

1.3 Organizacijski okviri in pregled aktivnosti na področju izdelave ocen tveganj za nesreče

Vlada Republike Slovenije je za izvajanje nalog, povezanih z ocenami tveganj za nesreče, avgusta leta 2014 sprejela Uredbo o izvajanju Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (Uradni list RS, št. 62/14, v nadaljnjem besedilu: uredba). Z uredbo je določila vrste in vsebine ocen tveganja za nesreče, proces izdelave ocen tveganja za posamezne nesreče in Državne ocene tveganj za nesreče oziroma način dopolnjevanja in spreminjanja ocen tveganj za nesreče z vsebinami, povezanimi s podnebnimi spremembami in prilagajanjem nanje. V uredbi se določa oziroma opredeljuje vrste ocen tveganj za nesreče, nosilci in

njihova odgovornost, postopke izdelave, metode, ki so na voljo za izdelavo ocen tveganj za nesreče, vsebine ocen tveganj za nesreče ter način sprejemanja ter dopolnjevanja in spreminjanja ocen tveganj za nesreče, vključno z vključevanjem vsebin v zvezi s podnebnimi spremembami. Uredba pri izdelavi ocen tveganja za posamezne nesreče določa tudi aktivno medsektorsko sodelovanje pri izdelavi ocen, vključevanje stroke in znanosti, sodelovanje javnosti pri nastajanju ocen ter javnost sprejetih ocen tveganja za posamezne nesreče, usklajevanje določenih vsebin ocen s sosednjimi državami itd.

Uredba je določila 12 nesreč, za katere so bile leta 2015 na ravni države izdelane ocene tveganja za posamezne nesreče ter določila pristojne oziroma odgovorne nosilce. Z novelo uredbe v letu 2017 (Uradni list RS št. 13/17), s katero je bila skladno s Sklepom o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite določena predvsem izdelava ocen zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče, je bila določena tudi izdelava treh novih ocen tveganja za posamezne nesreče in sicer Ocene tveganja za nesreče na morju, Ocene kibernetških tveganj in Ocene tveganja za bolezni in škodljivce gozdnega drevja. Pregled teh nesreč in pristojnih nosilcev je v preglednici 1.

Preglednica 1: Pristojnost za izdelavo ocen tveganja za posamezne nesreče

OCENE TVEGANJA ZA POSAMEZNE NESREČE	Nosilci	Z uredbo določen rok izdaje prve verzije ocene
Potres	ministrstvo, pristojno za graditev	1. 6. 2015
Poplave	ministrstvo, pristojno za okolje	1. 6. 2015
Nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi (po letu 2017 Epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh)	ministrstvo, pristojno za zdravje	1. 6. 2015
Posebno nevarne bolezni živali	ministrstvo, pristojno za kmetijstvo	1. 6. 2015
Jedraska ali radiološka nesreča	ministrstvo, pristojno za okolje	1. 6. 2015
Železniška nesreča	ministrstvo, pristojno za promet	1. 6. 2015
Letalska nesreča	ministrstvo, pristojno za promet	1. 6. 2015
Veliki požari v naravnem okolju	ministrstvo, pristojno za gozdarstvo	1. 6. 2015
Terorizem	ministrstvo, pristojno za notranje zadeve	1. 6. 2015
Suša	ministrstvo, pristojno za okolje	1. 6. 2015
Žled	ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	1. 6. 2015
Nesreče z nevarnimi snovmi	ministrstvo, pristojno za okolje	1. 6. 2015
Nesreče na morju	ministrstvo, pristojno za promet	1. 6. 2018
Kibernetška tveganja	ministrstvo, pristojno za informacijsko družbo in elektronske komunikacije	1. 6. 2018
Bolezni in škodljivci gozdnega drevja	ministrstvo, pristojno za gozdarstvo	1. 6. 2018

Ocene tveganja za posamezne nesreče sestavljajo naslednje vsebine:

1. uvod;
2. opis metod in tehnik, uporabljenih pri izdelavi ocen tveganj za nesreče;
3. ugotavljanje tveganja za nesrečo (opis značilnosti nesreče, scenariji tveganja);
4. analize tveganja na podlagi posameznih scenarijev (vplivi na ljudi, gospodarski in okoljski vplivi in vplivi na kulturno dediščino, politični in družbeni vplivi, ocena stopnje verjetnosti in zanesljivosti podatkov rezultatov analiz tveganja);
5. ovrednotenje tveganja za nesreče (merila za ovrednotenje vplivov tveganja in verjetnosti za nesreče, primerjava rezultatov analiz tveganja s temi merili, matrike tveganja za nesrečo, kategorizacija tveganja (geografska porazdelitev tveganja));
6. povzetek ocene tveganja;
7. zaključek;
8. razlago pojmov, kratic in krajšav;
9. vire;
10. priloge;
11. evidenčni list sprememb, dopolnitev in posodobitev.

Prav tako morajo biti v ocene tveganja za posamezne nesreče, na katere posredno ali neposredno vplivajo podnebne spremembe, zlasti v analizo in ovrednotenje tveganja, glede na uredbo vključene tudi vsebine, povezane s podnebnimi spremembami, z ocenami tveganja zaradi podnebnih sprememb in akcijskim načrtom v zvezi s prilagajanjem na podnebne spremembe. To vsebino vedno zagotovi in koordinira organ, pristojen za področje podnebnih sprememb.

V ocene tveganja za posamezne nesreče se lahko vključijo tudi predlogi preventivnih in drugih ukrepov za preprečevanje ali zmanjšanje možnosti za nastanek nesreče, predlogi za obvladovanje tveganja za nesreče, ukrepi za omilitev vplivov tveganja ter predlogi ukrepov za sistemsko ureditev obvladovanja tveganja na podlagi veljavnih politik, aktov in strateških dokumentov s področja obravnavanega tveganja ter druge vsebine, ki jih določajo posamezni predpisi, povezani s tveganji.

Z uredbo je predpisana tudi izdelava Državne ocene tveganj za nesreče, ki predstavlja povzetke in sintezo vsebin ter ugotovitev iz ocen tveganja za posamezne nesreče.

Državna ocena tveganj za nesreče vsebuje:

1. uvod;
2. merila za ovrednotenje vplivov tveganja in verjetnosti za nesreče;
3. povzetke in zaključke ocen tveganja za posamezne nesreče in primerjavo rezultatov analiz tveganja za nesrečo iz ocen tveganja za posamezne nesreče z merili tveganja, vključno z matrikami tveganja za posamezne nesreče;
4. skupno oceno tveganj za nesreče na podlagi rezultatov prejšnje točke, skupne matrike tveganj za nesreče, obravnavane v Državni oceni tveganj za nesreče;
5. pregled izbranih scenarijev posameznih tveganj in scenarijev več mogočih tveganj ter analiz teh tveganj;
6. pregled izbranih scenarijev, ki opredeljujejo potek več mogočih medsebojno neodvisnih nesreč na istem območju ter analiz teh tveganj;

7. zaključek;
8. razlago pojmov, kratic in krajšav;
9. vire;
10. priloge;
11. evidenčni list sprememb, dopolnitev in posodobitev.

V Državno oceno tveganj za nesreče so lahko vključene tudi razpoložljive vsebine iz ocene tveganja zaradi podnebnih sprememb, ki jih zagotovi in koordinira ministrstvo, pristojno za področje podnebnih sprememb. Prav tako se vanjo lahko vključijo tudi vsebine iz obstoječih državnih ocen ogroženosti za posamezno nevarnost naravne ali druge nesreče in druge vsebine.

Ker ocene tveganja za posamezne nesreče izdelujejo različna ministrstva, je bil skladno z uredbo ustanovljen tudi Državni koordinacijski organ za ocene tveganj za nesreče, ki se je leta 2017 z novelo uredbe preimenoval v Državni koordinacijski organ za ocene tveganj za nesreče in ocene zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče (v nadaljnjem besedilu: državni koordinacijski organ). Njegove naloge so, kar se tiče ocen tveganj za nesreče, predvsem usmerjene v usklajevanje, pomoč in podporo ministrstvom pri izdelavi ocen tveganja za posamezne nesreče, seznanjanje Vlade Republike Slovenije in leta 2014 ustanovljene Medresorske delovne skupine za ocene tveganj za nesreče, (ki je bila leta 2017 nadomeščena z Medresorsko delovno skupino za spremljanje izdelave ocen tveganj za nesreče, razvidov in ocen zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče, njeni člani pa so ostali večinoma isti), z aktivnostmi in napredkom na področju izdelave ocen tveganj za nesreče, poročanje Evropski komisiji skladno z obveznostmi iz Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite in izdelava Državne ocene tveganj za nesreče. Naloge državnega koordinacijskega organa v Republiki Sloveniji izvaja Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Državni koordinacijski organ s tematiko in aktualno problematiko v zvezi z ocenami tveganj za nesreče obdobjno seznanja Vlado Republike Slovenije. Vlada Republike Slovenije v zvezi s tem sprejema tudi določene sklepe in dokumente. Med drugim Vlada Republike Slovenije sprejema tudi Državno oceno tveganj za nesreče in poročilo o izdelavi ocen tveganj za nesreče v Republiki Sloveniji za Evropsko komisijo.

Prva verzija ocene je bila izdelana decembra 2015, poročilo o aktivnostih na področju ocenjevanja tveganj za nesreče pa je bilo posredovano na pristojni organ Evropske komisije skladno z določbami Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite. Med dodatne in pomembne izzive so v obdobju 2015–2016 spadale še predhodne pogojenosti v okviru Partnerskega sporazuma med Slovenijo in Evropsko komisijo za črpanje sredstev iz Evropskih strukturnih in investicijskih skladov za obdobje 2014–2020. Med predhodne pogojenosti za pridobitev sredstev Evropske unije v okviru tematskega področja 5 Partnerskega sporazuma med Republiko Slovenijo in Evropsko komisijo (Prilagajanje na podnebne spremembe in obvladovanje tveganj za nesreče) je med drugim spadala tudi ustrezno izdelana državna ocena tveganj za nesreče do konca leta 2016, skladno z evropskimi smernicami in ob upoštevanju procesov izdelave ocen tveganj za nesreče iz mednarodnega standarda ISO 31010 (predvsem medsektorski pristop, sodelovanje stroke, znanosti in zainteresirane javnosti, javnost ocen tveganj za nesreče, upoštevanje podnebnih sprememb). Ker verzija ocene 1.0 še ni vsebovala vseh potrebnih vsebin, s katerimi bi Republika Slovenija lahko izpolnila predmetne pogojenosti, zlasti je to veljalo za takrat še neobstoječe ali preskromne vsebine, povezane s podnebnimi spremembami in njihovimi

vplivi (zagotavlja jih ministrstvo, pristojno za področje podnebnih sprememb), je bila jeseni leta 2016 izdelana verzija ocene 1.1. Verzija ocene 1.1 je v primerjavi z verzijo ocene 1.0 vsebovala nove vsebine, predvsem povezane s podnebnimi spremembami in vplivi bodočih podnebnih sprememb, ki lahko vplivajo na spremembe v pojavljanju, posledicah in verjetnosti nekaterih naravnih in drugih nesreč. Še pred tem so nosilci leta 2016 s tozadevno vsebino dopolnili predvsem tiste ocene tveganja za posamezne nesreče, na katere podnebne spremembe lahko najbolj vplivajo (suša, poplava, velik požar v naravnem okolju, posebno nevarne bolezni živali, nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora na zdravje ljudi) ter Oceno tveganja za žled. Z izdelavo verzije ocene 1.1 je Republika Slovenija obveznosti iz predmetnih predhodnih pogojenosti uspešno in celoti izpolnila v predpisanem roku, to je do konca 2016. Iz Evropskih strukturnih in investicijskih skladov za investicije na predmetnem tematskem področju v obdobju 2014–2020 Republika Slovenija predvidoma lahko počrpa več kot 83 milijonov evrov, v glavnem načrtovanih za protipoplavne gradbene ukrepe v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor. Verzija ocene 1.1 v bistvu predstavlja izredno izdajo te ocene, ki jo je bilo potrebno izdelati predvsem zaradi ustreznega izpolnjevanja predmetnih predhodnih pogojenosti in jo v celoti posredovati Evropski komisiji.

Aktualna verzija ocene 2.0 iz leta 2018 predstavlja nadgradnjo verzijo ocene 1.1. Vanjo so vključene vsebine treh novih ocen tveganja za posamezne nesreče, večje dopolnitve ene obstoječe ocene tveganja za posamezne nesreče in manjše dopolnitve nekaterih vsebin, povezane z že obstoječimi ocenami tveganja za posamezne nesreče, prek celotne ocene pa so bile izvedene manjše spremembe, popravki in dopolnitve. Glede na nove razmere je spremenjen uvodni del ocene, glede na ugotovitve, zlasti v povezavi z vsebino novih ocen tveganja za posamezne nesreče, je spremenjeno sintezno poglavje 6. V prilogi je dodan scenarij tveganja, povezan s problematiko kibernetских tveganj oziroma groženj.

Državna ocena tveganj za nesreče naj bi se dopolnjevala na vsaka tri leta, torej naslednjič, glede na verzijo ocene 2.0, predvidoma v letu 2021. Dopolnitve bodo vključevale predvsem izsledke ocen tveganja za posamezne nesreče, ki bodo izdelane po letu 2018 ter tudi dopolnitve že obstoječih ocen tveganja za posamezne nesreče. Glede na to, da v času nastajanja te verzije Državne ocene tveganj za nesreče na ravni Evropske komisije potekajo tudi zakonodajni postopki v zvezi s spremembami Mehanizma Unije na področju civilne zaščite, je mogoče, da bo v prihodnje, zlasti, kar se tiče rokov, prišlo do določenih sprememb.

Ocene tveganja za posamezne nesreče, razen Ocene tveganja za terorizem, so javno dostopne na spletnih straneh ministrstev (nosilcev), ki so te ocene pripravila.

2 Merila za ovrednotenje vplivov tveganja in verjetnosti za nesreče in matrike tveganja za nesreče

2.1 Merila za ovrednotenje vplivov tveganja in verjetnosti za nesreče

Da bi lahko ugotovili resnost oziroma težo posameznih tveganj, je bilo treba pred izdelavo ocen tveganja za posamezne nesreče določiti tudi merila za ovrednotenje vplivov tveganja in verjetnosti za nesrečo, s katerimi je mogoče primerjati posledice oziroma vplive različnih

nesreč in njihovo verjetnost oziroma pogostost. Vplivi tveganja so skladno z evropsko smernico in uredbo razdeljeni na vplive na ljudi, gospodarske in okoljske vplive in vplive na kulturno dediščino ter politične in družbene vplive. Merila za ovrednotenje vplivov tveganja in verjetnosti za nesrečo so bila spomladi leta 2015 usklajena in sprejeta znotraj delovanja Uprave RS za zaščito in reševanje kot državnega koordinacijskega organa, na delovnih sestankih z ministrstvi, ki so izdelovali ocene tveganja za posamezne nesreče oziroma pri izdelavi sodelovala. Leta 2017 je državni koordinacijski organ malenkostno spremenil merila za ovrednotenje gospodarskih in okoljskih vplivov tveganja in vplivov tveganja na kulturno dediščino.

Ker so merila za ovrednotenje vplivov tveganja in verjetnosti za nesrečo enotna za vsa tveganja, tako ni omogočena le primerjava rezultatov analiz večih scenarijev tveganja v okviru enega tveganja, temveč tudi primerjava vplivov oziroma posledic in verjetnosti za nesrečo posameznega tveganja z drugimi tveganji. Merila za ovrednotenje vplivov tveganja in verjetnosti za nesrečo so oblikovana v pet stopenj, pri čemer je po stopnjah vpliv oziroma verjetnost:

- 1 – zelo majhna,
- 2 – majhna,
- 3 – srednja,
- 4 – velika,
- 5 – zelo velika.

2.1.1 Merila za ovrednotenje vplivov tveganja na ljudi

Vplivi tveganja na ljudi so v odvisnosti od vrste tveganja lahko predvsem število smrtnih žrtev, število ranjenih ali bolnih, število trajno preseljenih, število ljudi, ki živijo in delajo na območjih, ki jih je prizadela nesreča in drugo (npr. vplivi na ranljive skupine prebivalstva, kot so otroci, starejši, socialno ogroženi). Za nesreče z morebitnimi dolgotrajnimi vplivi (kot so npr. nesreče z nevarnimi snovmi, jedrske ali radiološke nesreče), se ti vplivi uporabijo oziroma določijo z oceno smrtnih žrtev in ranjenih ali bolnih ljudi v obdobju 10 let po nesreči. Merila za ovrednotenje vplivov tveganja na ljudi pa so izražena v številu mrtvih, ranjenih ali bolnih in trajno preseljenih ljudi, kar je razvidno tudi iz preglednice 2.

Pri številu mrtvih in ranjenih se upoštevajo tudi morebitni mrtvi in poškodovani pripadniki sil za zaščito, reševanje in pomoč na intervencijah zaščite, reševanja in pomoči ter število policistov, vojakov Slovenske vojske in intervencijskih ekip različnih služb (službe nujne medicinske pomoči, ekipe elektropodjetij, komunalnih podjetij ipd.), ki so umrli ali bili poškodovani pri izvajanju nujnih ukrepov iz svojih pristojnosti ter pri začetnih sanacijskih aktivnostih, vendar najdlje eno leto po nesreči. Za uvrstitev v matrike tveganja za nesreče se upošteva vrednost, ki doseže najvišjo stopnjo vpliva glede na merila za ovrednotenje vplivov tveganja na ljudi.

Preglednica 2: Merila za ovrednotenje vplivov tveganja na ljudi

Merila za ovrednotenje vplivov tveganja na ljudi	1	2	3	4	5
število mrtvih	do 5	5–10	10–50	50–200	nad 200
število mrtvih (10 let)*	do 5	5–10	10–50	50–100	nad 100
število ranjenih ali bolnih**	do 10	10–50	50–200	200–1000	nad 1000
število ranjenih ali bolnih (10 let)*	do 10	10–50	50–200	200–500	nad 500
število trajno preseljenih	do 20	20–50	50–200	200–500	nad 500

1–5: Stopnje vpliva.

*Za nesreče z morebitnimi dolgotrajnimi učinki (npr. do 10 let), kot so npr. nesreče z nevarnimi snovmi, jedrske ali radiološke nesreče, se dolgoročne vrednosti za mrtve in ranjene ali bolne (10 let), če je treba, določijo posebej oziroma upoštevajo, kot je navedeno zgoraj.

** Med ranjene ali bolne spadajo tudi obsevani, kontaminirani ali zastrupljeni, ki se v analizah tveganj lahko ob posameznih tveganjih obravnavajo posebej.

2.1.2 Merila za ovrednotenje gospodarskih in okoljskih vplivov tveganja in vplivov tveganja na kulturno dediščino

Med gospodarske in okoljske vplive tveganja in vplive tveganja na kulturno dediščino v odvisnosti od tveganja lahko spadajo vplivi, kot so število, posledice in višina škode na objektih in v njih, stroški delovanja ministrstev ter organov, ki dejavnosti iz svojih pristojnosti izvajajo v zaostrenih razmerah, obseg in višina škode na kmetijskih in gozdnih površinah, na objektih ali območjih kulturne dediščine, stroški omejitve uporabe hrane ter dolgoročni stroški v verigi preskrbe s hrano, obseg in višina škode na vodnih telesih, število poškodovanih ali uničenih prometnih sredstev in škoda, ki pri tem nastane, število, škoda in stroški zaradi mrtvih ali poškodovanih oziroma obolelih domačih ali prostoživečih živali ter živali, ki jih je treba usmrtiti ali zdraviti, stroški za zdravljenje oziroma zdravstveno oskrbo ljudi, škoda zaradi prekinitve gospodarske dejavnosti, socialni in drugi podobni stroški, stroški intervencij ter morebitne mednarodne pomoči, stroški celovite dolgoročne obnove (sanacije) objektov in opreme, stroški celovite dolgoročne obnove (sanacije) kmetijskih in gozdnih površin ter objektov ali območij kulturne dediščine, stroški celovite dolgoročne obnove (sanacije) vodnih teles, okoljske obnove in druge okoljske škode ter dodatno (kar se ne upošteva pri izračunu škode in stroškov) še obseg prizadetega območja (v kvadratnih kilometrih in odstotkih površine države), višina zavarovalniških izplačil zaradi nesreče, zmanjšanje BDP, zmanjšanje tujega turističnega obiska ter povečanje brezposelnosti zaradi nesreče.

Merila za ovrednotenje gospodarskih in okoljskih vplivov tveganja in vplivov tveganja na kulturno dediščino se izražajo z višino stroškov in škode, ki jo povzroči neko tveganje. Meja vpliva tveganja med drugim in tretjim razredom od petih je postavljena na 0,6 odstotka bruto družbenega proizvoda (BDP). Iz tega so izpeljane mejne vrednosti za preostale razrede. Ta izhodiščna vrednost se v precejšnji meri navezuje na vrednost 0,6 odstotka bruto nacionalnega dohodka (BND). Če škoda zaradi neke nesreče namreč preseže vrednost 0,6 odstotka BND, lahko država Evropsko unijo zaprosi za nepovratna finančna sredstva iz Solidarnostnega sklada Evropske unije. V Republiki Sloveniji sta vrednosti BND in BDP zelo podobni (BND je malenkostno nižji), zato pri merilih za ovrednotenje vplivov tveganja za

nesrečo uporabljamo kar BDP. Pri ocenah tveganja za posamezne nesreče, izdelanih in dopoljenih v letih 2015 in 2016, in pri vseh pregledih, povezanih s škodo in stroški, nastalimi ocenjeni ali ugotovljeni v analizah tveganja, je bila upoštevana višina BDP iz leta 2014, ki je znašala približno 36,2 milijarde evrov, vrednost 0,6 odstotka BDP pa zaokroženo 220 milijonov evrov.

Leta 2017 je državni koordinacijski organ ta merila malenkostno spremenil. Bistvena sprememba je, da je večji pomen namenjen BDP, in manjši absolutnim vrednostim škode in stroškov, nastalih zaradi nesreč. S tem je omogočena večja primerljivost posledic nesreč prek scenarijev tveganja in pripadajočih analiz tveganja, ne glede na to, kdaj so bile izdelane oziroma ne glede na to, katero obdobje je upoštevano pri posameznih scenarijih tveganja in analizah tveganja. Ločnica med 1. in 2. stopnjo obravnavanih vplivov tveganja pa ne glede na vsakokratno vrednost BDP ostaja pri 100 milijonih evrov; to je vrednost, ki jo predlagajo predmetne evropske smernice kot mejnik za uvrščanje obravnavanih scenarijev tveganja oziroma obravnavanih tveganj za nesreče v ustrezne državne matrike tveganja za nesreče in druge nacionalne prikaze. Ne glede na to v Republiki Sloveniji v matrike tveganj za nesreče uvrščamo vse nesreče, za katere so bile izdelani scenariji tveganja oziroma ocene tveganja za posamezne nesreče, tudi takšne, pri katerih ocenjeni gospodarski in okoljski vplivi in vplivi na kulturno dediščino ne presežejo 100 milijonov evrov (te se uvrstijo v prvo stopnjo predmetnega vpliva).

Preglednica 3: Merila za ovrednotenje gospodarskih in okoljskih vplivov tveganja in vplivov tveganja na kulturno dediščino

1	2	3	4	5
do 100 milijonov evrov	od 100 milijonov evrov do 0,6 % BDP 100–260 milijonov evrov	0,6 % do 1,2 % BDP 260–520 milijonov evrov	1,2 % do 2,4 % BDP 520–1040 milijonov evrov	nad 2,4 % BDP več kot 1040 milijonov evrov

1–5: Stopnje vpliva. V preglednici so zaokrožene vrednosti v evrih glede na BDP iz leta 2017 (43,3 milijarde evrov).

Še primerjava, kako se mejne vrednosti odstotkov BDP zaradi njegove rasti odražajo med letoma 2014 in 2017. Leta 2014 je BDP zaokroženo znašal 36,2 milijarde evrov, leta 2016 40,4 milijarde evrov, leta 2017 pa 43,3 milijarde evrov, kar je skoraj 20 odstokov več glede na leto 2014. Leta 2015 je meja med prvo in drugo stopnjo teh vplivov znašala 0,3 % BDP ali zaokroženo 100 milijonov evrov. Vrednost 100 milijonov evrov kot ločnica med prvo in drugo stopnjo vplivov, kot je bilo že omenjeno, ostaja še naprej v veljavi, saj se ta vrednost izhaja iz evropskih smernic. Leta 2015 je ločnica med drugo in tretjo stopnjo vplivov znašala 220 milijonov evrov, leta 2017 že 260 milijonov evrov. Naprej se razlike le še večajo. Leta 2014 je ločnica med tretjo in četrto stopnjo vplivov znašala 440 milijonov evrov, leta 2018 že 520 milijonov evrov. Med četrto in peto stopnjo vplivov pa je ta razlika med letoma 2015 in 2018 še večja in sicer je leta 2015 ločnica znašala 880 milijonov evrov, leta 2018 pa že 1040 milijonov evrov.

Navedene spremembe v prikazih višine gospodarskih in okoljskih vplivov tveganja in vplivov tveganja na kulturno dediščino zaradi nesreč so bile v verziji Državne ocene tveganj za nesreče, verzija 2.0, upoštevane v povzetkih vseh doslej izdelanih ocen tveganja za posamezne nesreče, ne glede na to, ali so jih nosilci v letošnjem letu spreminjali oziroma dopolnjevali ali ne. Ne glede na navedeno pa se položaj posameznih scenarijev tveganja oziroma samih tveganj v ustreznih matrikah tveganj za nesreče, izdelanih oziroma obravnavanih pred letom 2018, ni spremenil.

2.1.3 Merila za ovrednotenje političnih in družbenih vplivov tveganja

Politični in družbeni vplivi tveganja lahko v odvisnosti od tveganja vsebujejo kategorije, kot so vpliv tveganja na delovanje državnih organov, vpliv nedelovanja pomembnih infrastrukturnih sistemov na vsakodnevno življenje, psihosocialni vplivi, notranjepolitična stabilnost ter vpliv na javni red in mir, finančna stabilnost in zunanjepolitična oziroma mednarodna stabilnost (položaj) države. Merila za ovrednotenje političnih in družbenih vplivov tveganja so polkvalitativna. V primerjavi s prejšnjima skupinama vplivov, za kateri so bili na voljo pretežno konkretni podatki oziroma številke, gre pri tej skupini vplivov bolj za ocenjevanje velikostnega reda obravnavanih vplivov.

Končna vrednost oziroma stopnja političnih in družbenih vplivov tveganja se določi tako, da se seštejejo končne vrednosti oziroma stopnje vseh skupin političnih in družbenih vplivov tveganja in se delijo s številom skupin vplivov, torej praviloma s 6. Vplivi tveganja, ki niso bili ocenjeni, se pri tem ne upoštevajo.

2.1.3.1 Merila za ovrednotenje vplivov tveganja na delovanje državnih organov

Merila za ovrednotenje vplivov tveganja na delovanje državnih organov so v preglednicah 4 in 5.

Preglednica 4: Možnost opravljanja nalog iz pristojnosti državnih organov (vlada, ministrstva, organi v sestavi, upravne enote) na prizadetem območju

Trajanje	Omejena	Zelo okrnjena	Onemogočena
do 2 dni	1	1	2
do 7 dni	1	1	2
do 15 dni	2	2	3
do 30 dni	2	3	4
več kot 30 dni	3	4	5

1–5: Stopnje vpliva.

Upošteva se vpliv, ki povzroči največje posledice in traja najdlje. Če vplivi nesreče ne posegajo v ocenjevano vsebino, se vpliv nesreče na ocenjevano vsebino ne ocenjuje (NO). Ne upoštevajo se tudi vplivi, ki so povezani z ocenjevano vsebino, a zaradi različnih vzrokov niso bili ocenjeni (Np).

Preglednica 5: Število ljudi, za katere je s strani državnih organov fizično ali funkcionalno ovirano ali moteno izvajanje storitev

Število ljudi/ trajanje	Do 500	Od 500 do 5000	Od 5000 do 50.000	Več kot 50.000
do 2 dni	1	1	1	2
do 7 dni	1	2	2	3
do 15 dni	2	3	3	4
do 30 dni	3	4	4	5
več kot 30 dni	4	5	5	5

1–5: Stopnje vpliva.

Če vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino, se vpliv nesreče na ocenjevano vsebino ne ocenjuje (NO). Prav tako se ne upoštevajo vplivi, ki so povezani z ocenjevano vsebino, a zaradi različnih vzrokov niso bili ocenjeni (Np).

Končna stopnja ali vrednost vplivov tveganja na delovanje državnih organov se določi tako, da se vsota posameznih vrednosti iz preglednic 4 in 5 deli s številom upoštevanih vplivov. Vrednost je lahko bodisi celo bodisi decimalno število.

2.1.3.2 Merila za ovrednotenje vplivov tveganja na delovanje pomembnih infrastrukturnih sistemov

Merila za ovrednotenje vplivov tveganja na delovanje pomembnih infrastrukturnih sistemov so v preglednicah 6 in 7.

Preglednica 6: Pomanjkanje ali otežen dostop do pitne vode, hrane in energentov (elektrika, ogrevanje, gorivo)

Število ljudi/ trajanje	Do 500	Od 500 do 5000	Od 5000 do 50.000	Več kot 50.000
do 2 dni	1	1	1	2
do 7 dni	1	2	2	3
do 15 dni	2	3	3	4
do 30 dni	3	4	4	5
več kot 30 dni	4	5	5	5

1–5: Stopnje vpliva.

Upošteva se vpliv, ki povzroči največje posledice in traja najdlje. Če ima več vsebin enako stopnjo vpliva, se upošteva vpliv, zaradi katerega je prizadetih največ ljudi. Če je najmanj v dveh primerih prizadeto enako število ljudi, se upošteva tisti, ki traja dlje.

Če vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino, se vpliv nesreče na ocenjevano vsebino ne ocenjuje (NO). Prav tako se ne upoštevajo vplivi, ki so povezani z ocenjevano vsebino, a zaradi različnih vzrokov niso bili ocenjeni (Np).

Preglednica 7: Zelo okrnjeni ali onemogočeni uporaba interneta in telekomunikacijskih sistemov, prihod na delovna mesta in v vzgojno-izobraževalne ustanove, uporaba javnih storitev (dostop do medijev, zdravstvene storitve, bančne storitve itn.), uporaba javnega prometa, oskrba oziroma nakup življenjskih potrebščin

Število ljudi/ trajanje	Do 500	Od 500 do 5000	Od 5000 do 50.000	Več kot 50.000
do 2 dni	1	1	1	2
do 7 dni	1	2	2	3
do 15 dni	2	3	3	4
do 30 dni	3	4	4	5
več kot 30 dni	4	5	5	5

1–5: Stopnje vpliva.

Upošteva se vpliv, ki povzroči največje posledice in traja najdlje. Če ima več vsebin enako stopnjo vpliva, se upošteva tista, zaradi katerega je prizadetih največ ljudi. Če je najmanj v dveh primerih prizadeto enako število ljudi, se upošteva tista, ki traja dlje.

Če vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino, se vpliv nesreče nanjo ne ocenjuje (NO). Prav tako se ne upoštevajo vplivi, ki so povezani z ocenjevano vsebino, a zaradi različnih vzrokov niso bili ocenjeni (Np).

Končna stopnja oziroma vrednost vplivov tveganja na delovanje pomembnih infrastrukturnih sistemov se določi tako, da se vsota vrednosti iz prejšnjih dveh preglednic deli s številom upoštevanih vplivov. Vrednost te skupine vplivov je bodisi celo bodisi decimalno število.

2.1.3.3 Merila za ovrednotenje psihosocialnih vplivov tveganja

Merila za ovrednotenje psihosocialnih vplivov tveganja so v preglednicah 8, 9 in 10.

Preglednica 8: Število ljudi, pri katerih nesreča povzroči nenavadno ali neželjeno obnašanje (behavioural reactions), kot je izogibanje obiskovanju šol, vrtcev, zavestno odsotnost z dela, zavestno izogibanje javnemu prevozu, težnje po preselitvi, neracionalne finančne operacije (množični dvigi gotovine itn.), kopičenje in prisvajanje zalog življenjskih potrebščin ipd.

Število ljudi/ trajanje	Do 500	Od 500 do 5000	Od 5000 do 50.000	Nad 50.000
do 2 dni	1	1	1	2
do 7 dni	1	2	2	3
do 15 dni	2	3	3	4
do 30 dni	3	4	4	5
več kot 30 dni	4	5	5	5

1–5: Stopnje vpliva.

Upošteva se vpliv, ki povzroči največje posledice in traja najdlje. Če ima več vsebin enako stopnjo vpliva, se upošteva tista, pri kateri je prizadetih največ ljudi in nato tista, ki traja najdlje. Če vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino, se vpliv nesreče na ocenjevano vsebino ne ocenjuje (NO). Prav tako se ne upoštevajo vplivi, ki so povezani z ocenjevano vsebino, a zaradi različnih vzrokov niso bili ocenjeni (Np).

Preglednica 9: Socialni vplivi

Vrste socialnih vplivov	Stopnja vpliva
Vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino.	se ne ocenjuje (NO)
Majhen/nepomemben vpliv.	1
Revnejši sloji prebivalstva se znajdejo v hudi socialni stiski, poveča se število prošenj za izredno denarno socialno pomoč.	2
Posledice nesreče občuti tudi srednji sloj prebivalstva, to se kaže v povečanem številu vlog za izredno denarno socialno pomoč.	3
Posledice nesreče občuti večina prebivalstva, kar se kaže v velikem povečanju števila vlog za socialno pomoč.	4
Posledice občutijo vsi prebivalci, kar se kaže predvsem z novimi vlogami za socialno pomoč ter ponovnimi vlogami za dodelitev pomoči.	5

Če vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino, se vpliv nesreče na ocenjevalno vsebino ne ocenjuje (NO). Ne upoštevajo se tudi vplivi, ki so povezani z ocenjevano vsebino, a zaradi različnih vzrokov niso bili ocenjeni (Np).

Preglednica 10: Psihološki vplivi

Vrste psiholoških vplivov	Stopnja vpliva
Vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino.	se ne ocenjuje (NO)
Majhen/nepomemben vpliv.	1
Pojavljajo se posamezni primeri strahu med prebivalci zaradi nepoznavanja vzrokov in značilnosti nesreče ter njenih posledic.	2
Povečan je pojav strahu med prebivalci, predvsem pred novo nesrečo in njenimi posledicami.	3
Med prebivalci vlada strah za obstanek, zaupanje v pristojne organe, povezane z odzivom ter odpravljanjem posledic nesreče, upade, povečuje se želja po preselitvi.	4
Zaradi negativnih dogodkov ali posledic nesreče je večina ljudi izgubila zaupanje v to, da bi se življenje na prizadetem območju lahko vrnilo v normalne okvire, pojavlja se množično preseljevanje.	5

Če vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino, se vpliv nesreče na ocenjevalno vsebino ne ocenjuje (NO). Ne upoštevajo se tudi vplivi, ki so povezani z ocenjevano vsebino, a zaradi različnih vzrokov niso bili ocenjeni (Np).

Končna stopnja oziroma vrednost psihosocialnih vplivov tveganja se določi tako, da se vsota vrednosti v preglednicah 8, 9 in 10 deli številom upoštevanih vplivov. Vrednost te skupine vplivov je bodisi celo bodisi decimalno število.

2.1.3.4 Merila za ovrednotenje vplivov tveganja na notranjepolitično stabilnost

Preglednica 11: Vpliv tveganja na notranjepolitično stabilnost in javni red in mir

Vrste vplivov	Stopnja vpliva
Vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino.	se ne ocenjuje (NO)
Majhen/nepomemben vpliv.	1
Pojavljajo se posamezni primeri javnega izražanja nestrinjanja z ukrepanjem pristojnih institucij ali posamezne motnje delovanja političnih institucij (vlada, parlament itn.) ter posamezni pojavi sovražnih kampanj.	2
Znani so posamezni primeri kršitev javnega reda in miru ter kaznivih dejanj zaradi nesreče in izražanje občutka strahu za svojo varnost in premoženje; posamezniki ali skupine skušajo omajati notranjepolitične razmere, zmanjšano je zaupanje prebivalstva v delovanje političnih inštitucij.	3
Povečano je število kršitev javnega reda in miru ter organiziranih kaznivih dejanj, povečan je tudi strah med prebivalstvom; politične stranke in druge interesne skupine skušajo spodkopati notranjepolitično stabilnost ter pridobiti politične koristi z »vsiljevanjem« svojih programov za izboljšanje razmer, zmanjšano je zaupanje v delovanje državnih inštitucij.	4
Kršitve javnega reda in miru, vključno z nasilnimi demonstracijami, so množične, veliko več je kaznivih dejanj, notranja varnost države je ogrožena. Notranjepolitična stabilnost države je spodkopana, temeljne ustavno zagotovljene pravice in vrednote so ogrožene in razvrednotene.	5

Če se oceni, da vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino, se stopnje vpliva ne ocenjuje (NO). Ne upoštevajo se tudi vplivi, ki so povezani z ocenjevano vsebino, a zaradi različnih vzrokov niso bili ocenjeni (Np). Vrednost te skupine vplivov je lahko le celo število.

2.1.3.5 Merila za ovrednotenje vplivov tveganja na finančno stabilnost

Merila za ovrednotenje vplivov tveganja na finančno stabilnost so prikazana v preglednicah 12, 13 in 14.

Preglednica 12: Vpliv na plačilno sposobnost pravnih in fizičnih oseb zaradi nedelovanja plačilnega prometa

Vrednost izpada	Izpad poravnave plačil v vrednosti, <u>manjši kot 10 %</u> načrtovane vrednosti plačilnega prometa v obdobju trajanja motenj	Izpad poravnave plačil v vrednosti, <u>med 10 % in 20 %</u> načrtovane vrednosti plačilnega prometa v obdobju trajanja motenj	Izpad poravnave plačil v vrednosti <u>med 20 % in 50 %</u> načrtovane vrednosti plačilnega prometa v obdobju trajanja motenj	Izpad poravnave plačil v vrednosti <u>med 50 % in 80 %</u> načrtovane vrednosti plačilnega prometa v obdobju trajanja motenj	Izpad poravnave plačil v vrednosti, <u>večji kot 80 %</u> načrtovane vrednosti plačilnega prometa v obdobju trajanja motenj
Trajanje izpada					
Ni vpliva, ker vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino.	se ne ocenjuje (NO)	se ne ocenjuje (NO)	se ne ocenjuje (NO)	se ne ocenjuje (NO)	se ne ocenjuje (NO)
Motnje v plačilnem prometu, ki trajajo do 2 uri.	1	1	2	3	3
Motnje v plačilnem prometu, ki trajajo do 4 ure.	1	2	2	3	4
Motnje v plačilnem prometu, ki trajajo do 8 ur.	2	3	3	4	4
Motnje v plačilnem prometu, ki trajajo ves poslovni dan, ali motnje, ki do konca poslovnega dne niso odpravljene.*	3	4	4	5	5
Motnje v plačilnem prometu, ki trajajo več kot en poslovni dan.	4	5	5	5	5

1–5: Stopnje vpliva.

* Motnje ob koncu poslovnega dne, tudi če je obdobje motenj kratko, lahko povzročijo enodnevni zamik poravnave plačil.

Če vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino, se vpliv nesreče na ocenjevalno vsebino ne ocenjuje (NO). Ne upoštevajo se tudi vplivi, ki so povezani z ocenjevano vsebino, a zaradi različnih vzrokov niso bili ocenjeni (Np).

Preglednica 13: Vpliv na plačilno sposobnost pravnih in fizičnih oseb zaradi pomanjkanja gotovine

Število prizadetih oseb/trajanje	Do 5000	Do 50.000	Več kot 50.000
do 2 dni	1	2	3
od 2 do 7 dni	2	3	4
več kot 7 dni	3	4	5

Če vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino, se vpliv nesreče na ocenjevalno vsebino ne ocenjuje (NO). Prav tako se ne upoštevajo vplivi, ki so povezani z ocenjevano vsebino, a zaradi različnih vzrokov niso bili ocenjeni (Np).

Legenda:

- 1 – Ni nobenega vpliva oziroma je majhen.
- 2 – Gotovina je pravnim in fizičnim osebam težje dostopna v njihovem kraju.
- 3 – Gotovina je pravnim in fizičnim osebam dostopna v sosednjih krajih.
- 4 – Gotovina je pravnim in fizičnim osebam dostopna v večjih mestih oziroma posameznih krajih.
- 5 – Gotovina ni dostopna.

Preglednica 14: Spremembe rasti BDP zaradi posledic nesreče v letu nesreče ali naslednjem letu

Sprememba rasti BDP	Stopnja vpliva
ni vpliva, ker vplivi nesreče ne posegajo v vsebino/brez posledic	se ne ocenjuje (NO)
od 0 do –0,5 odstotne točke	1
do –1 odstotne točke	2
do –1,5 odstotne točke	3
do –2 odstotni točki	4
več kot –2 odstotni točki	5

Če se oceni, da nesreča ne bo imela negativnega vpliva na gibanje BDP oziroma če vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino, se stopnje vpliva ne ocenjuje (NO). Ne upoštevajo se vplivi, ki so povezani z ocenjevano vsebino, a zaradi različnih vzrokov niso bili ocenjeni (Np).

Končna stopnja oziroma vrednost vpliva tveganja na finančno stabilnost se določi tako, da se vsota posameznih vrednosti v preglednicah 12, 13 in 14 deli s številom upoštevanih vplivov. Vrednost te skupine vplivov je bodisi celo bodisi decimalno število.

2.1.3.6 Merila za ovrednotenje vplivov tveganja na zunanjepolitično oziroma mednarodno stabilnost

Merila za ovrednotenje vplivov tveganja na zunanjepolitično oziroma mednarodno stabilnost prikazuje preglednica 15.

Preglednica 15: Zunanjepolitični (mednarodni) vpliv tveganja

Vrsta zunanjepolitičnega oziroma mednarodnega vpliva	Stopnja vpliva
Vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino.	se ne ocenjuje (NO)
Majhen/nepomemben vpliv.	1
Ni nobenega večjega neposrednega vpliva na mednarodni položaj države, ki bi bil zaznan. Posamezne tuje države spremljajo dogajanje v RS.	2
Posamezne (sosednje) države in nekatere regionalne ter mednarodne organizacije se po diplomatski poti odzivajo na dogodek z izražanjem podpore ali zaskrbljenosti zaradi razmer.	3
Del mednarodne skupnosti (države, mednarodne organizacije) se odziva na dogodek z izražanjem močne podpore ali zaskrbljenosti zaradi razmer. RS je deležna mednarodne pomoči, predvsem v opremi in človeških virih. Kljub mednarodni pomoči je še vedno stabilna država. Tuja diplomatsko-konzularna predstavništva v RS svojim državljanom odsvetujejo potovanja na nekatera območja v RS.	4
Večji del mednarodne skupnosti se intenzivno odziva na dogodke v državi, saj dogodki močno vplivajo na varnost drugih držav. RS je deležna večje mednarodne pomoči (oprema, denar, človeški viri). Za normalno delovanje celotnega sistema RS nujno potrebuje pomoč. Tuja diplomatsko-konzularna predstavništva svojim državljanom odsvetujejo potovanja v RS in zaradi razmer zmanjšujejo ali povečujejo število osebja v predstavništvih. Mednarodni dogodki, katerih glavna tema je položaj oziroma razmere v RS.	5

Če se oceni, da vplivi nesreče ne morejo posegati v ocenjevano vsebino, se stopnje vpliva ne ocenjuje (NO). Prav tako se ne upoštevajo vplivi, ki so povezani z ocenjevano vsebino, a zaradi različnih vzrokov niso bili ocenjeni (Np).

Vrednost te skupine vplivov je lahko le celo število.

2.1.3.7 Končna vrednost oziroma stopnja političnih in družbenih vplivov tveganja

Končna vrednost oziroma stopnja političnih in družbenih vplivov tveganja se določi tako, da se seštejejo končne vrednosti oziroma stopnje vseh skupin političnih in družbenih vplivov tveganja in se delijo s številom skupin vplivov, torej s 6. Če neka skupina političnih in družbenih vplivov tveganja ni bila ocenjena, ker vplivi nesreče ne posegajo v ocenjevalno vsebino (NO), se ta skupina pri končnem izračunu ne upošteva. Prav tako se ne upoštevajo vplivi, ki so povezani z ocenjevano vsebino, a zaradi različnih vzrokov niso bili ocenjeni (Np). Končna izračunana vrednost političnih in družbenih vplivov tveganja je lahko tudi decimalno število v razponu med 1 in 5. V tem primeru se izračuna končna stopnja političnih in družbenih vplivov tveganja, ki mora biti celo število in za katero se uporabi preglednica 16.

Preglednica 16: Pretvorba vrednosti političnih in družbenih vplivov v stopnjo političnih in družbenih vplivov tveganja

Povprečje vrednosti političnih in družbenih vplivov tveganja	Stopnja političnega in družbenega vpliva tveganja
1,00–1,49	1
1,50–2,49	2
2,50–3,49	3
3,50–4,49	4
4,50–5,00	5

2.1.4 Merila za ovrednotenje verjetnosti za nesreče

Verjetnost tveganja za nesrečo je lahko opredeljena bodisi numerično oziroma odstotkovno bodisi opisno, kar je razvidno iz preglednice 17.

Preglednica 17: Merila za ovrednotenje verjetnosti za nesreče

1	2	3	4	5
enkrat na več kot 250 let (letna verjetnost do 0,4 %)	enkrat na 100 do 250 let (letna verjetnost od 0,4 do 1 %)	enkrat na 25 do 100 let (letna verjetnost od 1 do 4 %)	enkrat na 5 do 25 let (letna verjetnost od 4 do 20 %)	enkrat ali večkrat na 5 let (letna verjetnost nad 20 %)
ni skoraj nobene nevarnosti (grožnje)	mogoča, vendar malo verjetna nevarnost (grožnja)	mogoča nevarnost (grožnja)	splošna nevarnost (grožnja)	posebna in takojšnja (trajna) nevarnost (grožnja)

Opisna razlaga se uporablja predvsem za nesreče, ki nimajo nekega naravnega cikla pojavljanja oziroma za namerna dejanja, ki jih je glede na posebnosti pojavljanja nemogoče napovedati (npr. terorizem). Za druge nesreče se upoštevajo v zgornjem delu preglednice navedena časovna obdobja.

3 Povzetek pomembnih elementov Državne ocene tveganj za nesreče, verzija 2.0

To poglavje prinaša sintezo in primerjavo vseh v ocenah tveganja za posamezne nesreče obravnavanih tveganj z enakimi oziroma enotnimi merili za ovrednotenje vplivov tveganja in verjetnosti za nesrečo, kot so bila uporabljena pri ovrednotenju tveganja v ocenah tveganja za posamezne nesreče. Leta 2015 je bilo izdelanih 12 ocen tveganja za posamezne nesreče, leta 2016 jih je bila polovica dopolnjenih, v veliki meri z vsebinami, povezanimi s podnebnimi spremembami in vplivom teh sprememb na pojavljanje samih nesreč, njihovih pogostosti in višine njihovih vplivov. Leta 2018 so bile izdelane tri nove ocene tveganja za posamezne nesreče, še ena obstoječa pa je bila dopolnjena. Državna ocena tveganj za

nesreče, verzija 2.0, torej vsebuje 15 nesreč z vidika ocenjenega tveganja zanje oziroma 16, če ločimo jedrsko in radiološko nesrečo, sicer opisano v enoviti oceni.

Nesreče, vključene v Državno oceno tveganj za nesreče, se po svojih značilnostih in posledicah med seboj precej razlikujejo. Nekatere trajajo zelo kratek čas (npr. potres), druge dlje (pandemija gripe kot reprezentativna bolezen v okviru nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi) ali pa odprava posledic traja zelo dolgo (npr. ob jedrski nesreči ali ob potresu). Nekatere nesreče zajamejo razmeroma zelo majhno območje (npr. veliki požari v naravnem okolju, železniška nesreča, letalska nesreča, radiološka nesreča), druge zajamejo večja območja države (žled, potres, poplave), lahko tudi celotno državo in širše (npr. suša, jedrska nesreča, bolezni in škodljivci gozdnega drevja, lahko tudi kibernetika oziroma grožnje). Iz tega lahko izhajajo tudi večje razlike med posameznimi vplivi. Nesreče, ki zajamejo razmeroma majhna območja, običajno povzročijo manjše vplive kot nesreče, ki zajamejo večja območja, zlasti to velja za gospodarske in okoljske vplive in vplive na kulturno dediščino ter politične in družbene vplive. Nekatere nesreče so dobro napovedljive ali pa imamo z njimi že dovolj izkušenj, tako v poznavanju, napovedovanju in odzivu, zato tudi ob intenzivnejših dogodkih, vsaj zadnjih letih, kljub silovitosti pojava, ni bilo veliko žrtev (npr. poplave). Nekaterih nesreč se ne da napovedati, to npr. velja za potres, lahko pa se obseg posledic, zlasti gospodarskih in okoljskih ter vplivov na kulturno dediščino ter vplivov na ljudi, ob morebitnem potresu intenzitete VII ali višje stopnje EMS, z ustreznimi ukrepi precej zmanjša. Glede »napovedljivosti« podobno velja tudi za teroristični napad in kibernetike grožnje. Nekatere nesreče imajo glede na scenarije tveganja (kar pa ne pomeni, da to velja tudi sicer) vsestranske vplive (jedska nesreča, potres), druge imajo praviloma izrazito samo določeno skupino vplivov, npr. vpliv na ljudi (terorizem, letalska nesreča, železniška nesreča, nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi) ali pa so nekateri vplivi neznatni oziroma jih sploh ni (tak primer je suša, ki ima zaznaven vpliv samo na gospodarske in okoljske vplive in vplive na kulturno dediščino, znotraj tega vpliva pa skoraj samo na kmetijske površine).

Nosilci so za izdelavo ocen tveganja za posamezne nesreče izbrali različne metode in tehnike. Večina nosilcev se je odločila za metode dobre prakse, za metodo zbiranja zamisli (»brainstorming«), pa tudi zgodovinsko metodo, študije primerov, metode predvidevanja, deskriptivno metodo, metode analiziranja in sinteze, komparativno metodo, teoretično metodo, induktivno metodo, deduktivno metodo, večkriterijske analize, tehniko indeksov tveganj, metodo PHA (Preliminary Hazard Analysis) in druge. Večinoma so to metode in tehnike iz standarda SIST/ISO/IEC 31010, ki ga omenjajo tudi evropske smernice.

Nosilci so večinoma vključili sodelujoče organe pri izdelavi in druge sodelujoče. Nekateri nosilci so kljub finančnim in časovnim omejitvam vključili tudi sodelovanje javnih zavodov, strokovnih in znanstvenih ustanov, kar je zelo pomembno. Nosilci so večinoma izvedli tudi usklajevanje vsebine ocen tveganja za posamezne nesreče z javnostjo. Vključevanje javnosti je večinoma potekalo prek javne objave osnutkov ocen tveganja za posamezne nesreče na spletnih straneh pristojnih ministrstev, na katere je zainteresirana javnost lahko podala morebitne pripombe in predloge. Odziv javnosti sicer ni bil velik. Javnost ni bila vključena pri nastajanju vsebine Ocene tveganja za terorizem, ki jo je izdelalo Ministrstvo za notranje zadeve, kar pa je z vidika občutljivih vsebin ocene razumljivo. Novembra 2015 so bile tistega leta izdelane ocene tveganja za posamezne nesreče, pa tudi predlog Državne ocene tveganj

za nesreče, javno predstavljene na posvetu v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje URSZR na Igu, kamor so bili vabljeni predvsem ministrstva in občine.

Pri izdelavi 12 ocen tveganja za posamezne nesreče leta 2015 je bilo narejenih 37 scenarijev tveganja, ob dopolnitvah prej nekaterih ocen tveganja za posamezne nesreče pa se je njihovo število leta 2016 povečalo na 48. Nov je bil en scenarij tveganja za žled, štiri novi scenariji tveganja so bili izdelani za poplave, šest pa za sušo. Vsi novi scenariji tveganja, pri katerih so bile upoštevane tudi dotlej znane ali predvidene posledice bodočih podnebnih sprememb na pojav nekaterih nesreč, njihove vplive in verjetnost (10), so izhajali iz izvornih scenarijev tveganja, izdelanih leta 2015. Večina od teh enajstih scenarijev tveganja v primerjavi z izvornimi scenariji tveganja sicer izkazuje nekoliko večje vplive nesreč, predvsem pa večjo verjetnost. Leta 2018 so bile izdelane tri nove ocene tveganja za posamezne nesreče, v okviru njih pa 10 splošnih scenarijev za nesreče na morju, trije scenariji tveganja za kibernetične grožnje ter dva za bolezni in škodljivce gozdnega drevja, dodatno pa je bil izdelan še nov scenarij tveganja v prenovljeni Oceni tveganja za jedrske in radiološke nesreče. Skupno število izdelanih scenarijev tveganja se je tako leta 2018 povzpelo na 64.

Za jedrsko in radiološko nesrečo je bilo doslej skupaj pripravljenih 11 splošnih scenarijev tveganja, za nesreče na morju pa 10. Devet scenarijev tveganja vsebuje Ocena tveganja za sušo, šest pa Ocena tveganja za poplave. Ocena tveganja za žled ima štiri scenarije tveganja. Pet ocen tveganja za posamezne nesreče vsebujejo po tri scenarije tveganja (ocene tveganja za potres, posebno nevarne bolezni živali, nesreče z nevarnimi snovmi, velike požare v naravnem okolju, bolezni in škodljivci gozdnega drevja, kibernetične grožnje), štiri po dva scenarija tveganja (ocene tveganja za terorizem, bolezni in škodljivce gozdnega drevja letalsko nesrečo in železniško nesrečo), ena ocena pa samo enega (ocena tveganja za nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi). V Oceni tveganja za posebno nevarne bolezni živali dva scenarija tveganja določata prehod nesreče prek državne meje (prodaja in prevoz bolnih živali iz oddaljene države v Republiko Slovenijo, izbruh bolezni v sosednji državi blizu državne meje), prav tako to velja za enega od resničnih scenarijev tveganja za velik požar v naravnem okolju (požar se razširi iz Italije na ozemlje Republike Slovenije). Jedrska nesreča v Nuklearni elektrarni Krško, ki je opredeljena kot reprezentativni scenarij tveganja za jedrsko nesrečo, bi posledice skoraj zagotovo povzročila tudi v Hrvaški. Vsi trije scenariji tveganja za kibernetične grožnje v okviru Ocene kibernetičnih tveganj so delno ali v celoti »mednarodni«, zlasti to velja za reprezentativni scenarij tveganja. To velja tudi za nekatere scenarije tveganja za nesreče na morju. Vsi omenjeni scenariji in analize tveganja obravnavajo samo nesreče in njihove posledice na ozemlju Republike Slovenije.

Vsi scenariji tveganja tveganja za kibernetična tveganja oziroma grožnje, žled, velike požare v naravnem okolju, dva scenarija tveganja za sušo ter reprezentativni scenarij tveganja za železniško nesrečo povzemajo resnične dogodke zadnjih desetletij. Scenariji tveganja za druge nesreče (poplave, nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi, posebno nevarne bolezni živali, jedrska nesreča, radiološka nesreča, terorizem, letalska nesreča, nesreče z nevarnimi snovmi, en scenarij tveganja za železniško nesrečo in sušo) temeljijo na pojavih nesreč, ki pa so resnične oziroma mogoče. V nekaterih scenarijih tveganja so v celoti zajeti resnični dogodki, prek analiz tveganja izražene posledice pa so bodisi resnične (npr. pri dveh scenarijih tveganja za sušo), mogoče (npr. vsi trije

scenariji tveganja za potres), bodisi resnične in mogoče (vsi scenariji tveganja za velike požare v naravnem okolju, trije scenariji tveganja za žled, oba scenarija tveganja za poplave). Še posebej je treba omeniti potres, zlasti reprezentativni scenarij tveganja zanj. Resničnih posledic potresa, kakršen se je na območju, ki ga obravnava ta scenarij tveganja, v preteklosti že zgodil (leta 1895), ni možno »prenesti« v današnje razmere. Nekateri scenariji tveganja, pa tudi pripadajoče analize tveganja, so v celoti hipotetični (npr. oba scenarija tveganja za terorizem, vsi scenariji tveganja za radiološko nesrečo in jedrsko nesrečo, en scenarij tveganja za železniško nesrečo, sedem scenarijev tveganja za sušo in trije za poplave itn.). Pri scenarijih tveganja za nesreče na morju gre tako za nesreče, ki so se zgodile v slovenskem morju ali kje drugje, kot za fiktivne scenarije tveganja. Kar se tiče scenarijev tveganja za bolezni in škodljivce gozdnega drevja, gre v enem primeru za povzetek dejanske bolezni, scenarij pa upošteva tudi njeno potencialno širjenje, v drugem primeru pa gre za scenarij tveganja, povzet po dejanskih dogodkih na Portugalskem, ki pa je v prihodnosti razmeroma mogoč.

V naslednji preglednici so predstavljeni reprezentativni scenariji tveganja za vsako od petnajstih oziroma šestnajstih nesreč. Večina reprezentativnih scenarijev tveganja za posamezne nesreče je najslabših še sprejemljivih, nekaj pa tudi najhujših mogočih.

Preglednica 18: Reprezentativni scenariji tveganja

OCENE TVEGANJA ZA POSAMEZNE NESREČE	Reprezentativni scenarij tveganja	Status reprezentativnega scenarija tveganja
Potres	Potres intenzitete VII–VIII EMS v osrednjem delu države (Ljubljana)	Najslabši še sprejemljivi
Poplava	Poplave na podlagi poplavnih dogodkov v letih 1990 in 2012	Najhujši mogoči (morda bo ta scenarij tveganja v prihodnosti zaradi posledic podnebnih sprememb in posledično vplivov in verjetnosti poplav najslabši še sprejemljivi)
Nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi	Pandemija gripe	Najslabši še sprejemljivi
Posebno nevarne bolezni živali	Pojav slinavke in parkljevke v severovzhodnem delu države	Najslabši še sprejemljivi
Jedrsko ali radiološka nesreča	Nesreča v Nuklearni elektrarni Krško Nesreča z radioaktivnimi viri	Najhujši mogoči Najslabši še sprejemljivi
Železniška nesreča	Trčenje potniškega in tovornega vlaka na železniški postaji na Jesenicah, avgust 2011	Najslabši še sprejemljivi
Letalska nesreča	Letalska nesreča v naseljenem kraju (Ljubljana)	Najslabši še sprejemljivi
Veliki požari v naravnem okolju	Požar Šumka–Železna vrata–Trstelj, julij 2006	Najhujši mogoči

OCENE TVEGANJA ZA POSAMEZNE NESREČE	Reprezentativni scenarij tveganja	Status reprezentativnega scenarija tveganja
Terorizem	obstaja*	Najslabši še sprejemljivi
Suša	Suša v letih 2003 in 2013	Najslabši še sprejemljivi
Žled	Žled februarja 2014	Najslabši še sprejemljivi
Nesreče z nevarnimi snovmi	Nesreča z utekočinjenim naftnim plinom	Najslabši še sprejemljivi
Nesreče na morju	Nesreča na plovni poti (vhod na sidrišče)	Najslabši še sprejemljivi
Kibernetska tveganja	Napad z izsiljevalskim programjem	Najslabši še sprejemljivi
Bolezni in škodljivci gozdnega drevja	Pojav borove uvelosti zaradi borove ogrožice	Najhujši mogoči

* Ocena tveganja za terorizem ima oznako tajnosti interno, zato podrobnosti o reprezentativnem scenariju tveganja za terorizem niso objavljene.

Iz analiz tveganja reprezentativnih scenarijev tveganja so ugotovljeni naslednji podatki o posledicah, ki so zbrani v naslednjih treh preglednicah.

Preglednica 19: Posledice reprezentativnih scenarijev tveganja - vplivi na ljudi

Nesreča	Število mrtvih	Število ranjenih ali bolnih	Število trajno preseljenih	Stopnja vplivov	Verjetnost	Stopnja tveganja
Potres	60	600	5188	5	2	3 (velika)
Poplave	10 do 50	več kot 200	0	4	3	4 (zelo velika)
Nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi	1850	500.000	0	5	3	4 (zelo velika)
Posebno nevarne bolezni živali	/	/	/	/	/	/
Jedrska nesreča	do 1000	do nekaj tisoč	do 100.000	5	1	3 (srednja)
Radiološka nesreča	do 1	do nekaj	0	1	3	1 (majhna)
Železniška nesreča	0	33	0	2	4	2 (srednja)
Letalska nesreča	166	0		4	3	4 (zelo velika)
Veliki požari v naravnem okolju	do 7	do 40	0	2	5	2 (srednja)
Terorizem	50	300	0	4	3	4 (zelo velika)
Suša	/	/	/	/	/	/
Žled	16	190	0	3	2	3 (velika)

Nesreča	Število mrtvih	Število ranjenih ali bolnih	Število trajno preseljenih	Stopnja vplivov	Verjetnost	Stopnja tveganja
Nesreče z nevarnimi snovmi	do 5	do 200	0	3	1	2 (srednja)
Nesreče na morju	1	10	0	2	4	2 (srednja)
Kibernetska tveganja	0	do 50	0	2	5	2 (srednja)
Bolezni in škodljivci gozdnega drevja	ni bilo natančno ocenjeno	ni bilo natančno ocenjeno	0	2	4	2 (srednja)

Odebeljena vrednost predstavlja rezprezentativno vrednost za vplive na ljudi in vrednost, upoštevano v matrikah tveganja za vplive na ljudi.

Najhujše posledice z vidika vplivov na ljudi bi verjetno povzročila huda jedrska nesreča v Nuklearni elektrarni Krško. Najhujši učinki bi bili v širši okolici elektrarne, v najslabšem primeru in ob neizvajanju zaščitnih ukrepov bi lahko umrlo do 1000 ljudi, ranjenih (oziroma v tem primeru predvsem izpostavljenih radioaktivnem sevanju) pa bi bilo lahko tudi več tisoč. Trajno bi bilo treba preseliti od 40.000 do 100.000 ljudi. Zelo hude bi bile posledice tudi pri pandemiji gripe, ki predstavlja nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi. Umrlo bi lahko okoli 1850 ljudi, zbolelo pa bi jih pol milijona ali več (morda celo do 45 odstotkov prebivalcev). Olajševalna okoliščina pri pandemije gripe je, da vsi ljudje ne bi zboleli oziroma umrli v nekaj dneh, ampak bi pandemija lahko trajala od nekaj mesecev do skoraj enega leta. Tudi potres v osrednjem delu države, kjer bi se razmere iz običajnih v kaotične spremenile v samo nekaj sekundah, bi glede na izsledke analize tveganja povzročil hude posledice: 60 mrtvih, 600 ranjenih, trajno pa bi bilo treba preseliti več kot 5000 ljudi. Še nekaj nesreč je, kjer bi bili vplivi nesreče na ljudi lahko veliki, predvsem letalska nesreča (padec letala na mesto), teroristični napad in poplave. Nekaj nesreč glede na reprezentativni scenarij tveganja ne bi povzročili nikakršnega vpliva na ljudi (suša, posebno nevarne bolezni živali). Glede na verjetnost so najbolj problematične nesreče kibernetične grožnje (kjer posledice reprezentativnega scenarija tveganja ne bi bile zelo hude – do 50 bolnih ljudi), nesreče na morju, veliki požari v naravnem okolju, železniška nesreča ter bolezni in škodljivci gozdnega drevja, najmanj pa jedrska nesreča in nesreča z nevarnimi snovmi. Če upoštevamo vplive na ljudi in verjetnost, največje – zelo veliko tveganje pomenijo nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi (pandemija gripe), letalska nesreča in teroristični napad, velik vpliv pa bi povzročile nesreče kot so potres, žled in poplave. Manj problematične s tega vidika so jedrska nesreča, nesreče z nevarnimi snovmi, železniška nesreča, kibernetične grožnje, bolezni in škodljivci gozdnega drevja, nesreče na morju, veliki požari v naravnem okolju in radiološka nesreča. Povprečna vrednost vplivov vseh nesreč na ljudi (upoštevane so samo nesreče, katerih reprezentativni scenariji tveganja povzročijo tudi vplive na ljudi) znaša 3,14.

Preglednica 20: Posledice reprezentativnih scenarijev tveganja – gospodarski in okoljski vplivi in vplivi na kulturno dediščino

nesreča	Obseg škode in stroškov v evrih	Stopnja vplivov	Verjetnost	Stopnja tveganja
Potres	najmanj 8,35 % BDP iz leta 2014 (3.024.575.073,00 EUR)	5	2	3 (velika)
Poplave	1,52 % BDP iz leta 2014 (551.000.000,00 EUR)	4	3	4 (zelo velika)
Nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi	ni bila natančno ocenjena, vendar več kot 100 milijonov evrov	2	3	2 (srednja)
Posebno nevarne bolezni živali	najmanj 0,008 % BDP iz leta 2014 (najmanj 3.023.328,00 EUR)	1	4	1 (majhna)
Jedrska nesreča	ni bila natančno ocenjena, vendar več kot 2,4 % BDP iz leta 2014	5	1	2 (srednja)
Radiološka nesreča	ni bila natančno ocenjena, vendar manj kot 100 milijonov evrov	1	3	1 (majhna)
Železniška nesreča	0,004 % BDP iz leta 2014 (1.577.000,00 EUR)	1	4	1 (majhna)
Letalska nesreča	0,79 % BDP iz leta 2014 (288.926.206,50 EUR)	3	3	3 (velika)
Veliki požari v naravnem okolju	0,011 % BDP iz leta 2006 (3.901.028,00 EUR)	1	5	1 (majhna)
Terorizem	0,31 % BDP iz leta 2014 (113.154.271,00 EUR)	2	3	2 (srednja)
Suša	0,36 % BDP iz leta 2014 (128.400.000,00 EUR)	2	3	2 (srednja)
Žled	1,31 % BDP iz leta 2014 (475.601.800,00 EUR)	4	2	3 (velika)
Nesreče z nevarnimi snovmi	ni bila natančno ocenjena, vendar več kot 0,6 % BDP iz leta 2014	3	1	2 (srednja)
Nesreče na morju	0,28 % BDP iz leta 2017 (120.000.000,00 EUR)	2	4	2 (srednja)
Kibernetska tveganja	0,14 % BDP iz leta 2016 (57.820.000,00 EUR)	1	5	1 (majhna)
Bolezni in škodljivci gozdnega drevja	ni bila natančno ocenjena, vendar več kot 0,6 % BDP iz leta 2017	3	4	3 (velika)

Gospodarski in okoljski vplivi in vplivi na kulturno dediščino zajemajo zelo širok seznam vplivov (opisano v drugem poglavju te ocene), ki pa se jih vse enotno ovrednoti preko višine škode in stroškov. Glede na različnost posledic posameznih nesreč, kakovost in dostopnost razpoložljivih podatkov in tudi glede na izkušnje s temi nesrečami so razlike v kvaliteti podatkov o škodi in stroških, ki tvorijo gospodarske in okoljske vplive in vplive na kulturno dediščino med posameznimi ocenami tveganja za posamezne nesreče, največje. Verjetno največje vplive bi med obravnavanimi nesrečami imela jedrska nesreča v Nuklearni elektrarni

Krško, vendar zaradi težke predstavljenosti in vseobsežnosti vplivov ti niso bili natančno ocenjeni. Potres intenzitete VII–VIII EMS v osrednjem delu države oziroma na območju Ljubljane bi samo preko škode in poškodb na stanovanjskih stavbah povzročil za več kot tri milijarde evrov škode (kar je več kot 8 odstotkov BDP iz leta 2014), ob tem, da tu niso upoštevani vsi drugi vplivi kot so npr. stroški zdravljenja poškodovanih, stroški intervencij zaščite, reševanja in pomoči, gospodarska škoda zaradi prekinitve obratovanja podjetij, škoda na infrastrukturnih in drugih objektih, stroški socialnih pomoči itd., prav tako ni upoštavana škoda zaradi morebitnih verižnih nesreč (požari, eksplozije itd.), do katerih bi verjetno tudi prišlo. Z vidika velikosti vplivov ti nesreči spadata v najvišjo stopnjo vplivov. Razmeroma veliko stroškov in škoda je nastalo tudi ob žledu februarja 2014, skoraj pol milijarde evrov, kar žled poleg poplav, kjer bi bila ob katastrofalnih poplavah škoda lahko celo še nekoliko višja, uvršča v četrto stopnjo gospodarskih in okoljskih vplivov in vplivov na kulturno dediščino. V srednjo stopnjo vplivov spadajo nesreče z nevarnimi snovmi (škoda in stroški sicer niso bili natančno ocenjevani) ter letalska nesreča, ki bi lahko povzročila skoraj 300 milijonov evrov škode (0,79 odstotka BDP iz leta 2014), največ zaradi izgube letala. Podobno velja tudi za bolezni in škodljivce gozdnega drevja, kjer škoda in stroški sicer niso bili natančno ocenjeni, a so ocenjeni stroški in škoda zaradi velikega potencialnega obsega odstranjenih in okuženih dreves razmeroma zelo visoki. Manj škode in stroškov bi povzročili teroristični napad, nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi (pandemija gripe), nesreča na morju in suša, vendar še vedno čez 100 milijonov evrov, manj, okoli 58 milijonov evrov škode (0,14 odstotka BDP iz leta 2016) kibernetike grožnje, najmanj pa radiološka nesreča, železniška nesreča, posebno nevarne bolezni živali in velik požar v naravnem okolju. V nekaterih od teh primerov bi škoda komaj presegla milijon evrov, zlasti to velja za nesreče, ki prizadenejo manjše območje, npr. železniška nesreča, mogoče tudi radiološka nesreča.

Z vidika verjetnosti oziroma pogostosti obravnavanih nesreč je treba večjo pozornost nameniti nekaterim nesrečam, za katere je ocenjena verjetnost večja, to so predvsem kibernetike grožnje, veliki požari v naravnem okolju, nesreče na morju, železniška nesreča, bolezni in škodljivci gozdnega drevja ter posebno nevarne bolezni živali. Če upoštevamo velikosti gospodarskih in okoljskih vplivov in vplivov na kulturno dediščino in verjetnost, največje – zelo veliko tveganje pomenijo samo poplave, nekaj nesreč pa je uvrščeno v veliko tveganje (potres, bolezni in škodljivci gozdnega drevja, žled in letalska nesreča). Čeprav ima verjetno najbolj izražene vplive, pa je zaradi zelo majhne verjetnosti jedrska nesreča skupaj z nekaterimi drugimi nesrečami uvrščena v srednjo stopnjo tveganja. Najmanjšo – majhno stopnjo tveganja predstavljajo kibernetike grožnje, radiološka nesreča, železniška nesreča, posebno nevarne bolezni živali in zlasti veliki požari v naravnem okolju. Verjetnost zadnjih treh je razmeroma izražena, zlasti to velja za velike požare v naravnem okolju.

Povprečna vrednost vplivov vseh nesreč na gospodarske, okoljske vplive in vplive na kulturno dediščino sicer znaša 2,50.

Politične in družbene vplive je že zaradi njihove narave težje ocenjevati. Kateri so ti vplivi, je razvidno v drugem poglavju te ocene. Nekatero nesrečo povzročajo vsestranske politične in družbene vplive: jedrska nesreča (povzročila bi težko predstavljljive vplive), pa tudi potres, poplave in žled in deloma kibernetike grožnje, nekatere pa povzročajo samo določene skupine vplivov ali celo samo posamezne vplive znotraj skupin političnih in družbenih vplivov. Analiza reprezentativnega scenarija tveganja, ki predstavlja sušo, teh vplivov celo ni zaznala.

Preglednica 21: Posledice reprezentativnih scenarijev tveganja – politični in družbeni vplivi

Nesreča	Vrednost vplivov	Stopnja vplivov	Verjetnost	Stopnja tveganja
Potres	3,67	4	2	3 (velika)
Poplave	3,86	4	3	4 (zelo velika)
Nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi	3,00	3	3	3 (velika)
Posebno nevarne bolezni živali	1,58	2	4	2 (srednja)
Jedrska nesreča	niso bili natančno ocenjeni	5	1	2 (srednja)
Radiološka nesreča	niso bili natančno ocenjeni	1	3	1 (majhna)
Železniška nesreča	1,00	1	4	1 (majhna)
Letalska nesreča	1,90	2	3	2 (srednja)
Veliki požari v naravnem okolju	1,58	2	5	2 (srednja)
Terorizem	2,16	2	3	2 (srednja)
Suša	/	/	/	/
Žled	2,64	3	2	3 (velika)
Nesreče z nevarnimi snovmi	2,50	3	2	2 (srednja)
Nesreče na morju	2,08	2	4	2 (srednja)
Kibernetska tveganja	2,47	2	5	2 (srednja)
Bolezni in škodljivci gozdnega drevja	niso bili natančno ocenjeni	2	4	2 (srednja)

Kot je razvidno iz zgornje preglednice, so politični in družbeni vplivi nesreč praviloma nekoliko manjši kot to velja za vplive na ljudi in gospodarske in okoljske vplive in vplive na kulturno dediščino. So pa tudi izjeme (npr. kibernetska tveganja). Najvišje mogoče vrednosti in stopnje teh vplivov so bile ocenjene pri jedrski nesreči, nato pa sledita poplava in potres. Sedem nesreč je bilo uvrščeno v drugo, tri v tretjo in dve v najnižjo stopnjo vplivov (majhno tveganje).

Z vidika verjetnosti oziroma pogostosti obravnavanih nesreč je treba večjo pozornost nameniti nekaterim nesrečam, za katere je ocenjena verjetnost večja, to so predvsem kibernetske grožnje, veliki požari v naravnem okolju, nesreče na morju, železniška nesreča, bolezni in škodljivci gozdnega drevja ter posebno nevarne bolezni živali, to pa so nesreče, pri katerih politični in družbeni vplivi v glavnem niso izraziti. Če upoštevamo tako velikosti političnih in družbenih vplivov kot verjetnost, največje – zelo veliko tveganje pomenijo samo

poplave, nekaj nesreč pa je uvrščeno v veliko tveganje (potres, žled in nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi). Čeprav ima verjetno najbolj izražene vplive, pa je zaradi zelo majhne verjetnosti jedrska nesreča skupaj z osmimi drugimi nesrečami uvrščena v srednjo stopnjo tveganja. Med njimi so tudi kibernetске grožnje in veliki požari v naravnem okolju, za ti dve tveganji je ocenjena verjetnost med vsemi nesrečami sicer največja. Najmanjšo (majhno) stopnjo tveganja pomenita radiološka nesreča in železniška nesreča.

Povprečna vrednost političnih in družbenih vplivov vseh nesreč na podlagi ugotovljenih vrednosti (brez suše, bolezni in škodljivcev gozdnega drevja, jedrske nesreče in radiološke nesreče) znaša 2,37, glede na dodeljene stopnje vplivov (brez suše) pa 2,53.

Nosilci so ocenili tako zanesljivost scenarijev tveganja kot zanesljivost analiz tveganja. V ta namen niso bila določena kvantitativna merila, ampak je vsak nosilec stopnjo zanesljivosti scenarijev tveganja oziroma analiz tveganja ocenil subjektivno. Načeloma je zanesljivost scenarijev tveganja enaka zanesljivosti analiz tveganja, so pa lahko analize tveganja zaradi določenih omejitev (pomanjkanje izkušenj z nekaterimi hujšimi nesrečami, zlasti tistimi, ki jih v Republiki Sloveniji že dolgo ni bilo ali sploh še ne, neustrezni ali nepopolni podatki za analize tveganja ipd.) tudi manj zanesljive kot zanesljivost scenarijev tveganja. Navadno je zanesljivost analiz tveganja odvisna predvsem od poznavanja nesreč, resničnosti in zanesljivosti scenarijev tveganja, pogostosti pojavljanja obravnavanih nesreč, pa tudi od obsega, primernosti in kakovosti podatkov, ki so bili uporabljeni v analizah tveganja. Barva zapisa nesreče v matrikah tveganja je odvisna od zanesljivosti analiz tveganja. Nosilci so osmim reprezentativnim scenarijem tveganja oziroma pripadajočim analizam tveganja sicer določili srednjo, **osmim** pa razmeroma veliko zanesljivost.

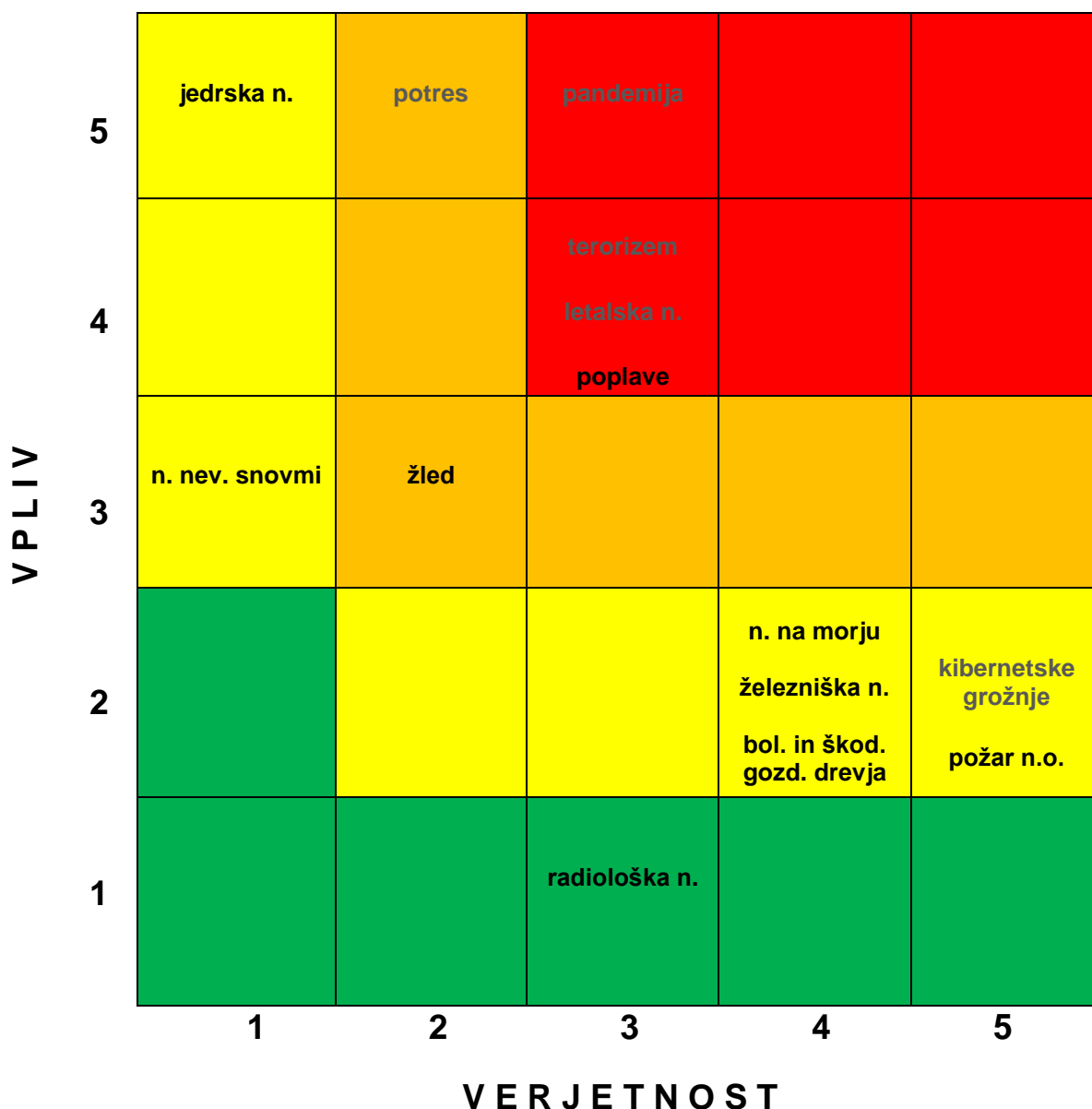
Preglednica 22: Reprezentativni scenariji tveganja – vrednosti in stopnje vplivov, verjetnosti, tveganja in zanesljivosti

Nesreča	Vplivi na ljudi	Gospodarski in okoljski vplivi in vplivi na kulturno dediščino	Politični in družbeni vplivi	Povprečna (skupna) vrednost vseh treh vplivov	Povprečna (skupna) stopnja vseh treh vplivov	Verjetnost	Stopnja tveganja	Zanesljivost analize tveganja
Potres	5	5	4	4,33	4	2	3 (velika)	srednje zanesljiva
Poplave	4	4	4	4,00	4	3	4 (zelo velika)	razmeroma zanesljiva
Nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi	5	2	3	3,33	3	3	3 (velika)	srednje zanesljiva
Posebno nevarne bolezni živali	/	1	2	1,50	2	4	2 (srednja)	srednje zanesljiva
Jedrska nesreča	5	5	5	5,00	5	1	2 (srednja)	razmeroma zanesljiva
Radiološka	1	1	1	1,00	1	3	1	razmeroma

Nesreča	Vplivi na ljudi	Gospodarski in okoljski vplivi in vplivi na kulturno dediščino	Politični in družbeni vplivi	Povprečna (skupna) vrednost vseh treh vplivov	Povprečna (skupna) stopnja vseh treh vplivov	Verjetnost	Stopnja tveganja	Zanesljivost analize tveganja
nesreča							(majhna)	zanesljiva
Železniška nesreča	2	1	1	1,33	1	4	1 (majhna)	razmeroma zanesljiva
Letalska nesreča	4	3	2	3,00	3	3	3 (velika)	srednje zanesljiva
Veliki požari v naravnem okolju	2	1	2	1,67	2	5	2 (srednja)	razmeroma zanesljiva
Terorizem	4	2	2	2,67	3	3	3 (velika)	srednje zanesljiva
Suša	/	2	/	2,00	2	3	2 (srednja)	srednje zanesljiva
Žled	3	4	3	3,33	3	2	3 (velika)	razmeroma zanesljiva
Nesreče z nevarnimi snovmi	3	3	3	3,00	3	1	2 (srednja)	razmeroma zanesljiva
Nesreče na morju	2	2	2	2,00	2	4	2 (srednja)	razmeroma zanesljiva
Kibernetska tveganja	2	1	2	1,67	2	5	2 (srednja)	srednje zanesljiva
Bolezni in škodljivci gozdnega drevja	2	3	2	2,33	2	4	2 (srednja)	razmeroma zanesljiva

Grafično so vse obravnavane nesreče, njihovi razdruženi in skupni (povprečni) vplivi, verjetnost in zanesljivost pripadajočih analiz tveganja prikazani v štirih državnih matrikah tveganja za nesreče.

Slika 1: DRŽAVNA MATRIKA TVEGANJ ZA NESREČE 2018 – VPLIVI NA LJUDI

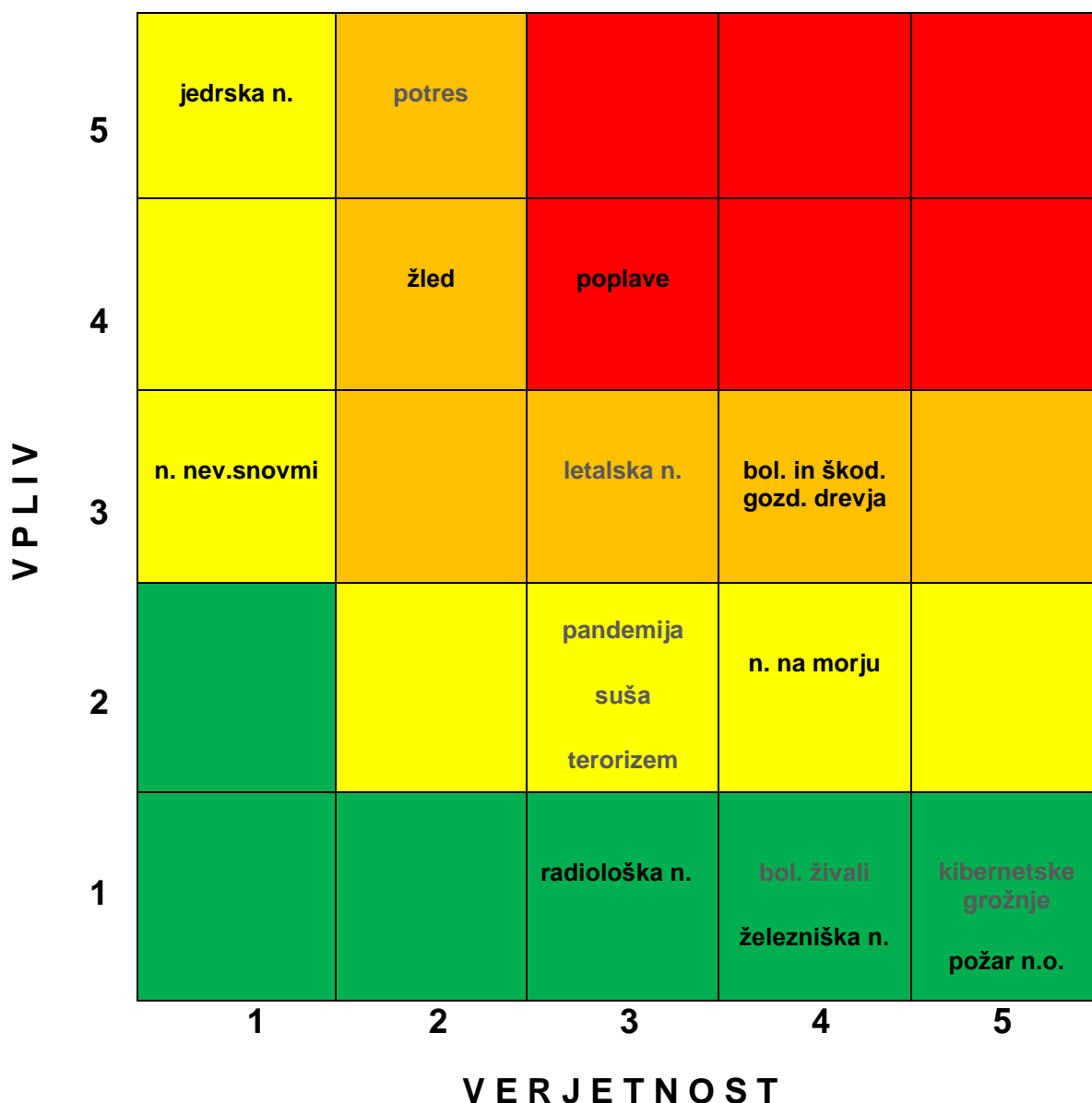

STOPNJE VPLIVOV IN VERJETNOSTI	
5	zelo velika
4	velika
3	srednja
2	majhna
1	zelo majhna

STOPNJE TVEGANJA	
	zelo velika
	velika
	srednja
	majhna

ZANESLJIVOST REZULTATOV ANALIZ TVEGANJA	BARVA ZAPISA V MATRIKI TVEGANJA
razmeroma zanesljiva	črna
srednje zanesljiva	temno siva
razmeroma nezanesljiva	svetlo siva

Slika 2: DRŽAVNA MATRIKA TVEGANJ ZA NESREČE 2018 – GOSPODARSKI IN OKOLJSKI VPLIVI IN VPLIVI NA KULTURNO DEDIŠČINO

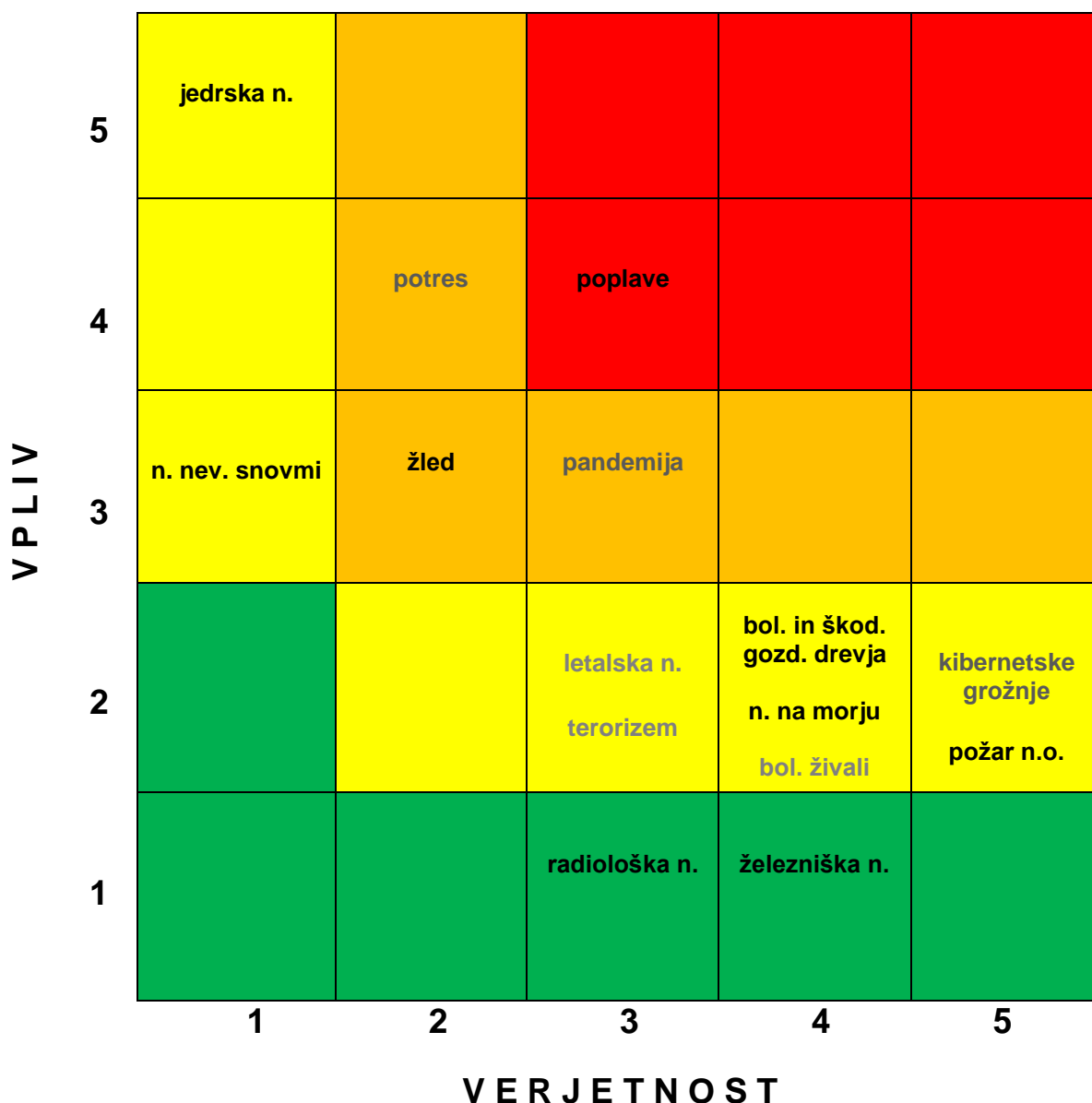

STOPNJE VPLIVOV IN VERJETNOSTI	
5	zelo velika
4	velika
3	srednja
2	majhna
1	zelo majhna

STOPNJE TVEGANJA	
	zelo velika
	velika
	srednja
	majhna

ZANESLJIVOST REZULTATOV ANALIZ TVEGANJA	BARVA ZAPISA V MATRIKI TVEGANJA
razmeroma zanesljiva	črna
srednje zanesljiva	temno siva
razmeroma nezanesljiva	svetlo siva

Slika 3: DRŽAVNA MATRIKA TVEGANJ ZA NESREČE 2018 – POLITIČNI IN DRUŽBENI VPLIVI

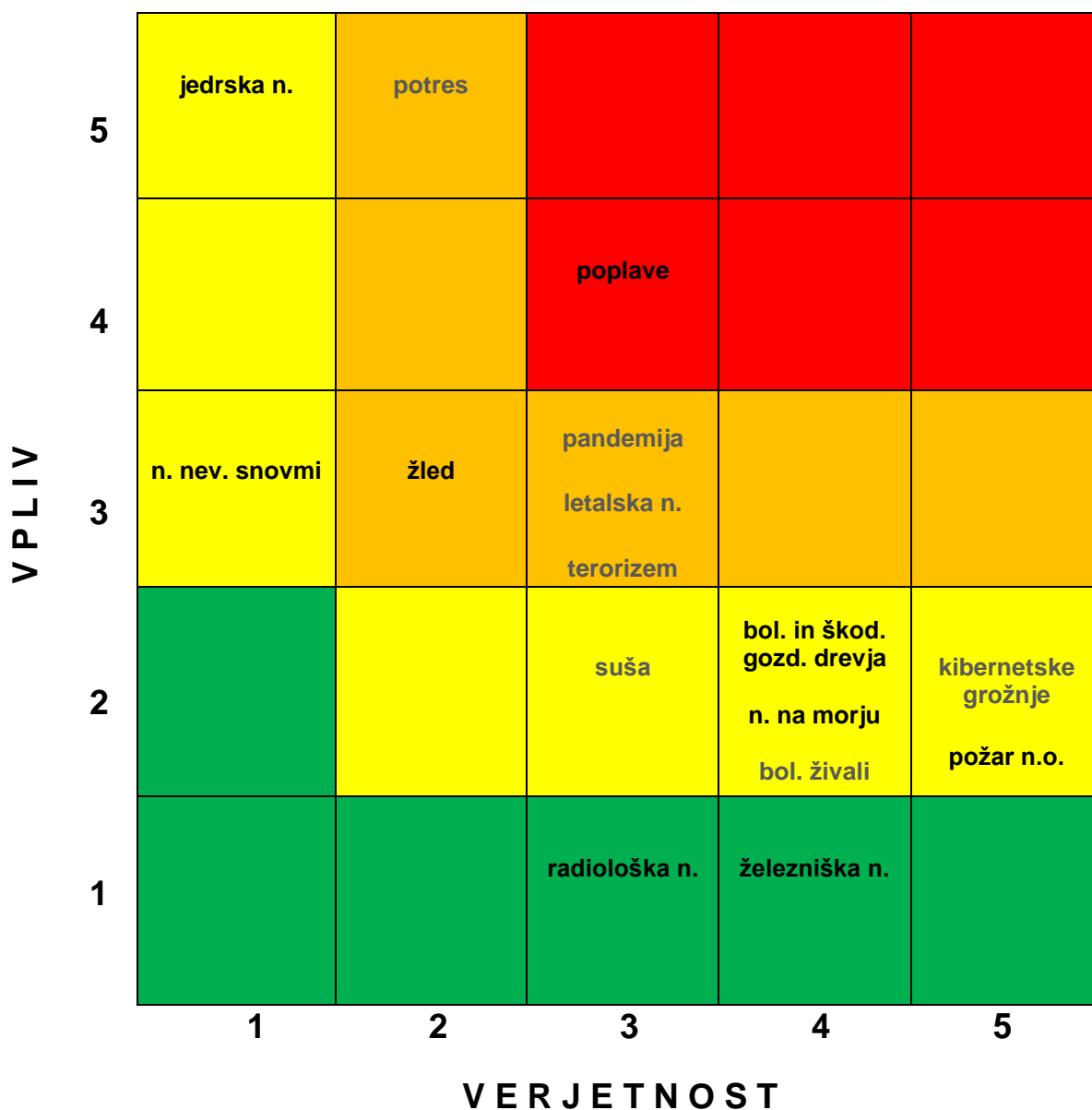

STOPNJE VPLIVOV IN VERJETNOSTI	
5	zelo velika
4	velika
3	srednja
2	majhna
1	zelo majhna

STOPNJE TVEGANJA	
	zelo velika
	Velika
	Srednja
	Majhna

ZANESLJIVOST REZULTATOV ANALIZ TVEGANJA	BARVA ZAPISA V MATRIKI TVEGANJA
razmeroma zanesljiva	Črna
srednje zanesljiva	temno siva
razmeroma nezanesljiva	svetlo siva

Slika 4: DRŽAVNA MATRIKA TVEGANJ ZA NESREČE 2018 – ZDRUŽENI PRIKAZ VPLIVOV

STOPNJE VPLIVOV IN VERJETNOSTI	
5	zelo velika
4	velika
3	srednja
2	majhna
1	zelo majhna

STOPNJE TVEGANJA	
	zelo velika
	velika
	srednja
	majhna

ZANESLJIVOST REZULTATOV ANALIZ TVEGANJA	BARVA ZAPISA V MATRIKI TVEGANJA
razmeroma zanesljiva	črna
srednje zanesljiva	temno siva
razmeroma nezanesljiva	svetlo siva

V prejšnjih preglednicah v tem poglavju je bil vrstni red nesreč enak seznamu nesreč v prilogi 2 uredbe. V spodnji preglednici pa so nesreče razvrščene glede na velikost vplivov, verjetnosti in stopnje tveganja.

Preglednica 23: Razvrstitev nesreč glede na stopnjo tveganja, vrednosti in stopnje vplivov in verjetnosti za nesrečo ob upoštevanju reprezentativnih scenarijev tveganja

nesreča	Vplivi na ljudi	Gospodarski in okoljski vplivi in vplivi na kulturno dediščino	Politični in družbeni vplivi	Povprečna (skupna) vrednost vseh treh vplivov	Povprečna (skupna) stopnja vseh treh vplivov	Verjetnost	Stopnja tveganja	Zanesljivost analize tveganja
Poplave	4	4	4	4,00	4	3	4 (zelo velika)	razmeroma zanesljiva
Potres	5	5	4	4,33	4	2	3 (velika)	srednje zanesljiva
Nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi	5	2	3	3,33	3	3	3 (velika)	srednje zanesljiva
Letalska nesreča	4	3	2	3,00	3	3	3 (velika)	srednje zanesljiva
Terorizem	4	2	2	2,67	3	3	3 (velika)	srednje zanesljiva
Žled	3	4	3	3,33	3	2	3 (velika)	razmeroma zanesljiva
Jedrski nesreča	5	5	5	5,00	5	1	2 (srednja)	razmeroma zanesljiva
Nesreče z nevarnimi snovmi	3	3	3	3,00	3	1	2 (srednja)	razmeroma zanesljiva
Kibernetska tveganja	2	1	2	1,67	2	5	2 (srednja)	srednje zanesljiva
Veliki požari v naravnem okolju	2	1	2	1,67	2	5	2 (srednja)	razmeroma zanesljiva
Bolezni in škodljivci gozdnega drevja	2	3	2	2,33	2	4	2 (srednja)	razmeroma zanesljiva
Nesreče na morju	2	2	2	2,00	2	4	2 (srednja)	razmeroma zanesljiva
Posebno nevarne bolezni živali	/	1	2	1,50	2	4	2 (srednja)	srednje zanesljiva
Suša	/	2	/	2,00	2	3	2 (srednja)	srednje zanesljiva
Železniška nesreča	2	1	1	1,33	1	4	1 (majhna)	razmeroma zanesljiva
Radiološka nesreča	1	1	1	1,00	1	3	1 (majhna)	razmeroma zanesljiva

Iz državne matrike tveganj za nesreče z združenim prikazom, torej s prikazom vseh vplivov in verjetnosti vseh obravnavanih nesreč, ter iz prejšnje preglednice izhaja, da največje tveganje v Republiki Sloveniji pomenijo poplave. Poplave sicer glede skupnih kot posameznih vplivov, pa tudi kar se tiče verjetnosti, ne posežejo v najvišjo, peto stopnjo, vendar kombinacija velikosti vplivov in verjetnosti poplavam vseeno prinese najvišjo, zelo veliko stopnjo tveganja, ki jo v matriki tveganja predstavljajo rdeče obarvana polja. Vplivi so sicer še višji pri jedrski nesreči in potresu, vendar pa je njuna verjetnost precej manjša, zaradi česar je njuna stopnja tveganja manjša kot pri poplavah. Obratno velja za velike požare v naravnem okolju, ki imajo zelo veliko verjetnost, a manj izražene vplive in zaradi tega pomenijo manjšo grožnjo kot poplave. Podobno velja tudi za kibernetске grožnje.

Veliko tveganje, ki ga predstavljajo polja, obarvana oranžno, pomenijo nesreče, kot so nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi, letalska nesreča in terorizem. V prvih dveh primerih gre za specifične nesreče, ki jih je težko obvladovati ali napovedovati. V tretjem primeru (terorizem) pa glede na pojavljanje oziroma verjetnost, ki nima nekega naravnega cikla oziroma je verjetnost pojavljanja odvisna tudi od zunanjih dejavnikov, ni moč kaj dosti storiti tudi na področju preventivnih ukrepov in zmanjšanja verjetnosti in velikosti vplivov. Veliko tveganje predstavlja tudi žled.

Srednje tveganje, ki ga opredeljujejo rumeno obarvana polja, pomenijo nesreče, kot sta jedrska nesreča in nesreče z nevarnimi snovmi, predvsem zaradi velikosti vplivov, ki jih ti nesreči lahko povzročita. V to skupino spadajo še suša, bolezni in škodljivci godznega drevja, posebno nevarne bolezni živali, nesreče na morju, veliki požari v naravnem okolju in kibernetске grožnje. Z izjemo suše je pri teh nesrečah večja teža predvsem na verjetnosti oziroma pogostosti pojavljanja.

Najmanjše tveganje (majhno) je bilo ugotovljeno za železniško nesrečo in radiološko nesrečo, čeprav predvsem pri prvi ne bi smeli zanemariti razmeroma velike ocenjene verjetnosti.

Ocene tveganja za posamezne nesreče so javne in so objavljene na spletnih straneh ministrstev, ki so jih izdelala. Le Ocena tveganja za terorizem, ki je označena s stopnjo tajnosti interno, ni javno objavljena. Na vpogled je na voljo na Ministrstvu za notranje zadeve.

Javno dostopna je tudi Državna ocena tveganj za nesreče, tako na sedežu Uprave Republike Slovenije za zaščite in reševanje kot državnega koordinacijskega organa kot na njenih spletnih straneh.

4 Zaključek

Enovit in usklajen pristop na področju ocenjevanja tveganj za nesreče pomeni pomemben temelj za razumevanje nesreč kot pojava, predvsem pa za ovrednotenje velikosti njihovih vplivov in verjetnosti. Državna ocena tveganj za nesreče, verzija 2.0, predstavlja in primerja tveganja, ki so bila z ocenami tveganja za posamezne nesreče v letu 2015 ugotovljena za 12 nesreč (potres, poplava, nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi, posebno nevarne bolezni živali, jedrska ali radiološka nesreča, železniška

nesreča, letalska nesreča, suša, veliki požari v naravnem okolju, terorizem, žled, nesreče z nevarnimi snovmi). Nekatere ocene tveganja za posamezne nesreče so bile z vidika upoštevanja posledic bodočih podnebnih sprememb leta 2016 dopolnjene in spremenjene (Ocena tveganja za poplave, Ocena tveganja za sušo, Ocena tveganja za velik požar v naravnem okolju, v manjšem obsegu tudi Ocena tveganja za pojav posebno nevarnih boleznih živali in Ocena tveganja za nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi). Dopolnjena je bila tudi Ocena tveganja za žled, čeprav na pojav žleda, glede na trenutno poznavanje problematike, podnebne spremembe v prihodnosti ne bodo imele večjega negativnega oziroma dodatnega vpliva. Leta 2018 so bile izdelane tri nove ocene tveganja za posamezne nesreče (Ocena kibernetičnih tveganj, Ocena tveganja za nesreče na morju, Ocena tveganja za bolezni in škodljivce gozdnega drevja), Ocena tveganja za jedrsko ali radiološko nesrečo pa je bila dopolnjena. Tudi pri nekaterih drugih povzetkih ocen tveganja za posamezne nesreče so bile izvedene manjše dopolnitve, ne glede na to, da nosilci teh ocen niso dopolnjevali.

Iz državne matrike tveganj za nesreče z združenim prikazom, torej s prikazom vseh vplivov in verjetnosti vseh obravnavanih nesreč izhaja, da največje tveganje v Republiki Sloveniji pomenijo poplave. Poplavam je kombinacija stopenj vplivov in verjetnosti prinesla najvišjo, zelo veliko stopnjo tveganja, ki ga v matrikah tveganja predstavljajo rdeče obarvana polja. Glede vplivov sta zelo izraženi tudi jedrska nesreča in potres, a je v obeh primerih njuna verjetnost precej manjša. Glede verjetnosti oziroma pogostosti pojavljanja veliki požari v naravnem okolju in kibernetična tveganja pomenijo večjo grožnjo kot poplave, vendar so njihovi vplivi, vsaj kar se tiče reprezentativnih scenarijev tveganja zanje, precej manjši kot pri nesrečah z največjimi vplivi. Podobno velja tudi za kibernetična tveganja oziroma grožnje.

Veliko tveganje, ki ga v matrikah tveganja predstavljajo oranžno obarvana polja, pomenijo nesreče kot so nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi, letalska nesreča in terorizem. V prvih dveh primerih gre za specifične nesreče, ki jih je težko obvladovati ali napovedovati, v tretjem primeru (terorizem) pa glede na pojavljanje oziroma verjetnosti, ki nima nekega naravnega cikla, ni moč kaj dosti storiti tudi na področju preventivnih ukrepov ter zmanjšanja verjetnosti in velikosti vplivov. Veliko tveganje predstavlja tudi žled.

Srednje tveganje, ki ga v matrikah tveganja predstavljajo rumeno obarvana polja, pomenijo nesreče kot sta jedrska nesreča in nesreče z nevarnimi snovmi, predvsem zaradi velikosti vplivov, ki jih ti nesreči lahko povzročita. V to skupino spadajo še suša, posebno nevarne bolezni pri živalih ter zlasti nesreče na morju, veliki požari v naravnem okolju, bolezni in škodljivci gozdnega drevja in kibernetična tveganja.

Najmanjše tveganje (majhno) je bilo ugotovljeno za radiološko nesrečo ter železniško nesrečo, čeprav predvsem pri slednji ne bi smeli zanemariti razmeroma velike ocenjene verjetnosti.

Dopolnjevanje ocen tveganj za nesreče je stalen proces. Državna ocena tveganj za nesreče naj bi se dopolnjevala na vsaka tri leta, torej naslednjič, glede na verzijo ocene 2.0, predvidoma v letu 2021. Dopolnitve bodo vključevale predvsem izsledke ocen tveganja za posamezne nesreče, ki bodo izdelane po letu 2018 ter pozneje tudi dopolnitve že obstoječih ocen tveganja za posamezne nesreče. Glede na to, da v času nastajanja te verzije Državne

ocene tveganj za nesreče na ravni Evropske potekajo tudi zakonodajni postopki v zvezi s spremembami mehanizma Unije na področju civilne zaščite, je mogoče, da bo v prihodnje, zlasti, kar se tiče rokov, prišlo do določenih sprememb.

Pri izvajanju spodaj navedenih aktivnosti bi bilo treba največjo pozornost nameniti predvsem tistim nesrečam, pri katerih so močnejše izraženi tako vplivi kot verjetnost oziroma pogostost nesreče. Gre predvsem za nesreče, ki pomenijo zelo veliko in veliko tveganje: poplave, nevarnosti biološkega, kemičnega, okoljskega in neznanega izvora za zdravje ljudi, terorizem, letalska nesreča, žled in potres. Pozornost bi morala biti usmerjena tudi v nesreče, pri katerih so močnejše izraženi bodisi vplivi (ko se nesreča pojavi, povzroči hude posledice) bodisi verjetnost (kar pomeni pogostejše nastanke škod). Sem spadajo nesreče, kot so npr. veliki požari v naravnem okolju, železniška nesreča, nesreče na morju, kibernetске grožnje, posebno nevarne bolezni živali in jedrska nesreča. Obenem pa to ne pomeni, da je treba preostale nesreče, predstavljene v Državni oceni tveganj za nesreče in druge nesreče, ki jih ta ocena še ne vsebuje, zapostavljati. Aktivnosti znotraj zgoraj navedenih področij je treba prilagoditi vsaki nesreči posebej oziroma glede na njihove značilnosti in posledice, ki jih povzročijo. Pri tem je treba pri nekaterih nesrečah upoštevati tudi vplive in posledice sedanjih in prihodnjih podnebnih sprememb.

Ocene tveganj za nesreče so lahko podlaga za številne aktivnosti na več področjih, predvsem pri:

- načrtovanju za obvladovanje tveganja za namene preventive in pripravljenosti;
- izvajanju ustreznih ukrepov za preventivo pred tveganji in pripravljenost;
- izdelavi ocen zmožnosti obvladovanja tveganja za nesreče;
- razvoju finančnih strategij pri preventivnih ukrepih za preprečevanje ali zmanjšanje možnosti za nastanek nesreč ter za ukrepanje, pomoč in odpravo posledic ob nesrečah (finančna podlaga za obvladovanje tveganj za nesreče);
- določitvi prednostnih naložb za zmanjšanje možnosti za nastanek nesreč ali njihovih posledic;
- načrtovanju javnih naložb;
- načrtovanju socialne zaščite;
- izdelavi ocen ogroženosti in načrtov zaščite in reševanja ob nesreči;
- ugotavljanju vrzeli v silah in sredstvih za zaščito, reševanje in pomoč ter načrtovanju popolnitve in dopolnjevanja sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč;
- prostorskem načrtovanju.

Ocene tveganja za posamezne nesreče so javne in so objavljene na spletnih straneh ministrstev, ki so jih izdelala. Le Ocena tveganja za terorizem, ki je označena s stopnjo tajnosti interno, ni javno objavljena. Javno dostopna je tudi Državna ocena tveganj za nesreče, tako na sedežu Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje kot državnega koordinacijskega organa kot na njenih spletnih straneh.